

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote
1.1.–31.12.2019

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2019

Tulos ennen veroja
1–12/2019

412 milj. €

Korkokate
1–12/2019

+8 %

VakuutusKate
1–12/2019

-27 %

CET1-
vakavaraisuus
31.12.2019

14,9 %

- Konsernin tulos ennen veroja oli 412 miljoonaa euroa (439). Tuotot kasvoivat 11 prosenttia ja kulut 4 prosenttia. Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 76 prosenttia 384 miljoonaan euroon ja korkokate 8 prosenttia 295 miljoonaan euroon. Lakisääteisen työeläketurvan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle vuoden 2018 lopussa laski vertailukauden kuluja 34 miljoonaa euroa. Tämä huomioiden vertailukelpoiset kulut laskivat 2 prosenttia. Katsauskauden tulosta heikensivät vakuutuskatteen lasku 146 miljoonaa euroa, saamisten arvonalentumisten kasvu 38 miljoonaa euroa ja ICT-kulujen kasvu 28 miljoonaa euroa.
- Yrityspankin tulos ennen veroja laski 27 prosenttia 262 miljoonaan euroon. Tulosta heikensivät sijoitustoiminnan nettotuottojen lasku sekä kulujen ja saamisten arvonalentumisten kasvu. Sijoitustoiminnan nettotuottojen laskuun vaikuttivat johdannaisten arvostusmallien muutokset, johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin arvomuutokset sekä vertailukautta pienemmät myyntivoitot. Korkokate kasvoi 9,7 prosenttia ja oli 383 miljoonaa euroa. Luottokanta kasvoi vuodessa 6,2 prosenttia 23,7 miljardiin euroon. Kulu-tuotto-suhde oli 41,1 prosenttia (32,6).
- Vakuutuksen tulos ennen veroja kasvoi 66 prosenttia 200 miljoonaan euroon sijoitustoiminnan tuottojen kasvettua. Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 242 miljoonaa euroa (28). VakuutusKate laski 402 miljoonaan euroon (549). Vakuutuskatetta pienensi vakuutusvelan diskonttokoron lasku 136 miljoonaa euroa. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (92,0).
- Muun toiminnan tulos ennen veroja oli -50 miljoonaa euroa (-42) korkokatteen laskettua. Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.
- CET1-vakavaraisuus oli katsauskauden lopussa 14,9 prosenttia (15,1). Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän suunnitellun käyttöönoton maaliskuussa 2020 arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta 0,7 prosenttiyksikköä.

Tulos ennen veroja, milj. €	1–12/2019	1–12/2018	Muutos, %
Yrityspankki	262	361	-27,2
Vakuutus	200	120	66,1
Muu toiminta	-50	-42	-
Konserni yhteensä	412	439	-6,2
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,8	8,5	-0,7*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,49	0,54	-0,05*

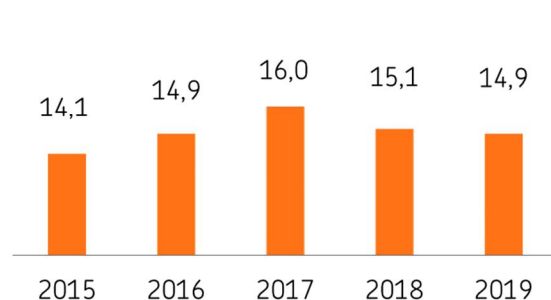
Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2018 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2018 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

*Suhdeluvun muutos

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2019

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö	3
Konsernin tulos.....	4
Konsernin vakavaraisuus.....	6
Luottoluokitukset.....	7
Konsernin riskiasema.....	7
Segmenttien tulos.....	10
Yrityspankki.....	10
Vakuutus	12
Muu toiminta	14
Konsernin rakennejärjestelyt.....	15
Hallinnointi ja johto	15
Henkilöstö ja palkitseminen.....	15
Hallituksen esitys voitonjaosta.....	15
Vuoden 2020 näkymät.....	15
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	17
Tuloslaskelma	20
Laaja tuloslaskelma.....	20
Tase.....	21
Oman pääoman muutoslaskelma.....	22
Rahavirtalaskelma	23
Segmenttikohtaiset tiedot.....	24
Liitetaulukot	26

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vähitellen vuoden 2019 aikana ja jäi keskimäärin hitaimmaksi sitten vuosikymmenen alun. Erityisesti maailmankaupan kehitys oli heikkoa osin kauppasodan vuoksi. Vaisun talouskehityksen myötä inflaatio pysyi verkkaisena.

Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,4 prosentista -0,5 prosenttiin. Lisäksi EKP alkoi marraskuun alussa jälleen ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa.

Lyhyet markkinakorot laskivat vuoden 2019 aikana hieman. Pidemmät korot laskivat selvemmin, mutta vuoden lopulla korot toipuivat loppukesän pessimistisistä tunnelmista. Osakemarkkinoilla kurssit nousivat loppuvuonna, kun suurimpien riskien nähtiin helpottaneen. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi.

Suomen talouskasvu hidastui ennakkotietojen mukaan hieman edellisestä vuodesta. Talouskasvua kannattelivat kulutus ja palveluiden vienti. Tavaravienti kärsi vientimarkkinoiden kangertelusta. Rakentamisen kasvu hidastui, ja investoinnit kokonaisuutena kehittyivät heikosti. Asuntomarkkinat piristyivät vuoden loppua kohti. Kysyntä kohdistui pienempiin kerrostaloasuntoihin, ja hinnat nousivat keskimäärin vain hieman.

Talouden kehitys jatkuu vaimeana Suomen päävientialueilla. Euroopan keskuspankki on linjannut, että ohjaukset säilyvät ennallaan tai matalammalla, kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Suomen talouden kasvu jää hitaaksi, kun viennin kehitys vaimenee ja rakentaminen vähenee. Kotitalouksien kysyntää tukee silti suotuisa reaali-palkkojen kehitys ja verrattain vahvana säilyvä työmarkkina. Myös asuntomarkkinoiden näkymät säilyvät yhä vakaana myönteisinä.

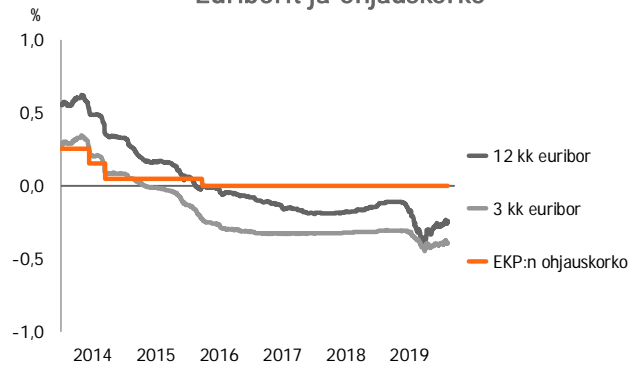
Kotitalouksien luottokannan kasvu kiihtyi vuoden viimeisellä neljänneksellä 3,0 prosenttiin. Positiivisen kehityksen taustalla oli asuntolainojen lisääntynyt kysyntä. Suomen Pankin tilastoiemien kulutusluottojen kasvu hidastui 4,3 prosenttiin. Kulutusluottojen kasvu kertyi yksinomaan vakuudettomista luotoista. Yritys- ja asuntoyhteisöluotot kasvoivat 7,3 prosenttia. Pankkibarometri ennakoii kotitalousluotoille varovaista kasvua, sen sijaan yritysluottojen kasvunäkymät arvioidaan heikommaksi.

Talletuskanta kasvoi viime vuoden vertailukaudesta 4,3 prosenttia. Kotitaloustalletusten vuosikasvu hidastui 6,6 prosenttiin. Yritystalletukset lisääntyivät 5,0 prosenttia vuoden takaisesta, sitä vastoin julkisyhteisötalletusten määrä väheni.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo kohosi vuoden 2019 lopussa 124,7 miljardiin euroon. Sijoitusympäristön myönteinen kehitys nosti sekä osakerahastojen että korkorahastojen arvoja.

Vakuutustoimialalla maksutulo kasvoi vuonna 2019 yli kolme prosenttia. Myönteistä kehitystä varjostavat epävarmat talousnäkymät, korkosijoitusten heikot tuotot sekä kasvussa olleet korvauskulut.

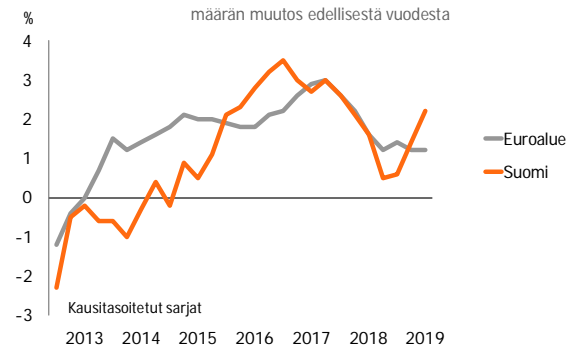
Euriborit ja ohjaukorko

Lähde: Suomen Pankki

BKT

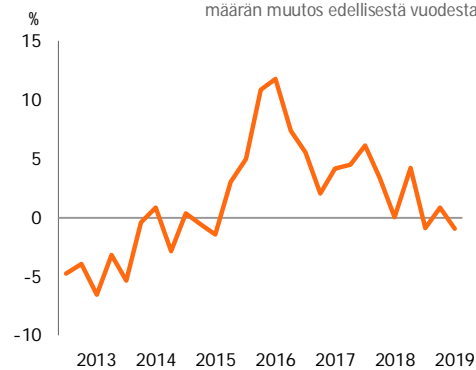
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

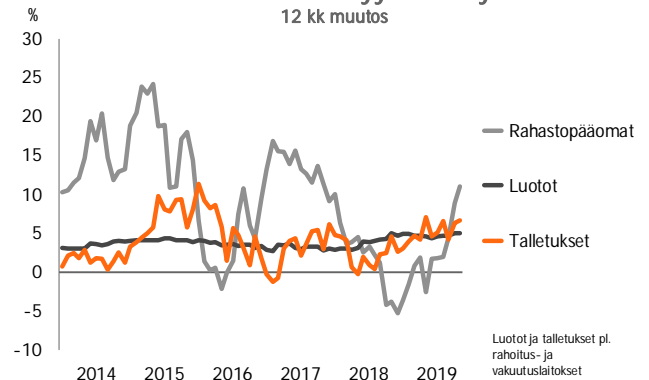
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

12 kk muutos

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoitus tutkimus Oy

Konsernin tulos

Milj. €	1–12/ 2019	1–12/ 2018	Muutos, %	10–12/ 2019	10–12/ 2018	Muutos, %
Korkokate	295	274	7,6	84	72	17,0
Vakuutuskate	402	548	-26,7	3	127	-97,6
Nettopalkkiotuotot	-28	-23	-	-12	-11	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	450	200	125,6	227	-1	-
Liiketoiminnan muut tuotot	47	47	-0,6	9	11	-18,8
Tuotot yhteensä	1 165	1 046	11,4	311	198	57,5
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	184	193	-4,9	46	55	-16,3
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto		-34			-34	
Poistot ja arvonalentumiset	63	83	-24,6	25	31	-17,7
Liiketoiminnan muut kulut	386	369	4,7	99	102	-2,4
Kulut yhteensä	632	611	3,5	171	154	11,1
Saamisten arvonalentumiset	-51	-13	-	-40	-7	-
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-4	-2	-	-1	-1	-
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-66	19	-447,7	-19	32	-157,9
Tulos ennen veroja yhteensä	412	439	-6,2	81	69	17,7

Vuoden 2018 vertailulukuja on muutettu liitetaulukoissa kuvatulla tavalla kaupankäynnin korkotuottojen ja -kulujen esittämisen muutoksen seurauksena.

Tammi–joulukuu

Konsernin tulos ennen veroja oli 412 miljoonaa euroa (439). Tuotot kasvoivat 11,4 prosenttia 1 165 miljoonaan euroon ja kulut 3,5 prosenttia 632 miljoonaan euroon. Tulosta kasvatti sijoitustoiminnan nettotuottojen ja korkokatteen kasvu. Vakuutuskate jäi vertailukautta pienemmäksi. Vakuutuskatteen laskuun vaikutti vakuutusvelan laskennassa käytetyn diskonttokoron lasku. Tulosta heikensivät lisäksi saamisten arvonalentumisten sekä ICT-kulujen kasvu ja vertailukautta suuremmat henkilöstökulut. Vertailukauden henkilöstökuluja pienensi lakisääteisen työeläketurvan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle.

Korkokate kasvoi 295 miljoonaan euroon (274). Korkokatetta kasvatti pääasiassa Yrityspankki-segmentin luottokannan kasvu. Vakuutuskate laski 402 miljoonaan euroon (548). Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 0,9 prosenttia. Ilman vertailukaudella myytyä Baltian liiketoimintaa vakuutusmaksutuotot kasvoivat 4,0 prosenttia. Vakuutusvelan diskonttokoron lasku kasvatti vahinkovakuutuksen korvauskuluja 136 miljoonaa euroa. Korvauskulut ilman diskonttokoron laskua ja Baltian liiketoimintaa kasvoivat 5,6 prosenttia. Vakuutus-segmentin operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (92,0).

Nettopalkkiotuotot olivat -28 miljoonaa euroa (-23). Palkkiotuotot kasvoivat 11 miljoonaa euroa 171 miljoonaan euroon ja palkkiokulut 16 miljoonaa euroa 199 miljoonaan euroon. Palkkiotuottoja kasvattivat vertailukautta suuremmat

palkkiotuotot arvopapereiden välityksestä, luotonannosta sekä terveys- ja hyvinvointipalveluista. Konserni maksaa OP Ryhmän jäsenpankeille vahinkovakuutusten ja johdannaisten myynnistä palkkioita, jotka kasvattavat palkkiokuluja ja heikentävät nettopalkkiotuotot negatiivisiksi. Maksetut palkkiokulut jäsenpankeille kasvoivat vertailukaudesta 15 miljoonaa euroa. Ilman näitä sisäisiä myyntipalkkiokuluja palkkiokulut olivat vertailukauden tasolla.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 450 miljoonaa euroa (200). Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat 229 miljoonaa euroa 375 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan diskonttokoron muutosta, 136 miljoonaa euroa, vastaava erä näkyy sijoitustoiminnan nettotuotoissa positiivisena arvomuutoksena. Sijoitusten tulosvaikutteiset käyvän arvon muutokset kasvoivat 92 miljoonaa euroa. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat 26 miljoonaa euroa 91 miljoonaan euroon. Näitä muun laajan tuloksen erä kasvattivat pääasiassa saamistodistusten myyntivoitot. Vakuutus-segmentin sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 308 miljoonaan euroon (9). Yrityspankki-segmentin sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 115 miljoonaan euroon (162) ja Muun toiminnan 26 miljoonaan euroon (27). Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin vahinkovakuutuksen oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sovelletaan väliaikaista poikkeusmenettelyä (overlay approach), mikä heikensi katsauskauden tulosta 66 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella se paransi tulosta 19 miljoonaa euroa. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa.

Väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien katsauskauden tuotot sijoitustoiminnasta, 384 miljoonaa euroa, kasvoivat 166 miljoonaa euroa. Vakuutus-segmentin tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat vertailukaudesta 214 miljoonaa euroa 242 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 8,4 prosenttia (0,1).

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 47 miljoonaa euroa (47). Katsauskauden tuottoja kasvattivat työterveyspalveluliiketoiminnan myynnistä syntynyt myyntivoitto ja OP Ryhmän sisällä jäsenpankeilta saatujen tuottojen kasvu. Baltian vahinkovakuutustoiminnan myyntivoitto kasvatti vertailukauden tuottoja 16 miljoonaa euroa.

Kokonaiskulut olivat 632 miljoonaa euroa (611). Vertailukaudella toteutunut työeläkevastuun siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle pienensi vertailukauden kuluja 34 miljoonaa euroa. Ilman työeläkevastuun siirron vaikutusta henkilöstökulut laskivat vertailukaudesta 10 miljoonaa euroa ja olivat 184 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset pienentyivät 63 miljoonaan euroon (83). Vertailukauden poistoja kasvattivat 18 miljoonalla eurolla liiketoimintojen hankinnasta muodostuneiden omaisuuserien poistot. Arvonalentumispoistot olivat 6 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmät. Poistoja kasvattivat 3 miljoonalla eurolla katsauskauden alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin mukaisista käyttöoikeusomaisuuseristä tehtävät poistot. Liiketoiminnan muita kuluja kasvatti ICT-kulujen kasvu 28 miljoonalla eurolla. Tuotannon ICT-kulut kasvoivat 23 miljoonaa euroa 137 miljoonaan euroon ja kehittämismenot 9 miljoonaa euroa 106 miljoonaan euroon. Nämä sisältävät lisenssimaksuja, ostettuja palveluita, muita hankkeisiin liittyviä ulkoisia kustannuksia sekä omaa työtä. Kehittämismenoista aktivoitiin 38 miljoonaa euroa (34). Viranomaismaksut jäivät 2 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmiksi.

Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 38 miljoonalla eurolla 51 miljoonaan euroon. Saamisten arvonalentumisten kasvuun vaikuttivat luottoriskiparametrien muutokset, lopulliset luottotappiot, luottokannan kasvu ja luottojen siirtyminen eri arvonalentumisvaiheiden välillä. Odotettavissa olevat luottotappiot saamistodistuksista eivät olleet merkittäviä.

Loka-joulukuu

Loka-joulukuun tulos ennen veroja kasvoi 81 miljoonaan euroon (69). Tuotot kasvoivat 57,5 prosenttia ja kulut 11,1 prosenttia. Tulosta kasvatti sijoitustoiminnan tuottojen ja korkokatteen kasvu. Vakuutuslasku ja saamisten arvonalentumiset kasvoivat vertailukaudesta.

Korkokate kasvoi 17 prosenttia 84 miljoonaan euroon. Vakuutuslasku laski 3 miljoonaan euroon (127). Vakuutusvelan diskonttokoron lasku heikensi vakuutuslaskua 136 miljoonaa euroa. Ilman diskonttokoron laskun vaikutusta vakuutuslasku kasvoi 13 miljoonaa euroa. Nettopalkkiotuotot olivat -12 miljoonaa euroa (-11). Palkkiotuotot, 42 miljoonaa euroa, pysyivät vertailukauden tasolla. Palkkiotuottoja kasvattivat vertailukautta suuremmat palkkiotuotot arvopapereiden liikkeeseläskusta, arvopapereiden välityksestä sekä luotonannosta, ja palkkiotuottoja pienensivät vertailukautta

pienemmät tuotot terveyst- ja hyvinvointipalveluista. Palkkiokuluja kasvattivat pääasiassa vakuutustoiminnasta maksetut palkkiot, jotka olivat 2 miljoonaa euroa vertailukautta suuremmat. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 227 miljoonaan euroon (-1). Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat arvomuutokset kasvattivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 217 miljoonaa euroa ja osinkotuotot 5 miljoonaa euroa. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten myyntivoitot kasvattivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 23 miljoonaa euroa. Oman pääoman ehtoisten sijoitusten väliaikainen poikkeusmenettely heikensi viimeisen vuosineljänneksen tulosta 19 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella se paransi tulosta 32 miljoonaa euroa. Yhteensä tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat vertailukaudesta 177 miljoonaa euroa 208 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 9 miljoonaa euroa (11).

Kulut yhteensä kasvoivat vertailukaudesta 17 miljoonaa euroa ja olivat 171 miljoonaa euroa. Kuluja kasvattivat vertailukautta suuremmat henkilöstökulut ja ICT-kulujen kasvu 6 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 lopussa toteutunut työeläkevastuun siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle pienensi vertailukauden eläkekuluja. Ilman työeläkevastuun siirron vaikutusta kulut laskivat 9,0 prosenttia ja henkilöstökulut 16,3 prosenttia 46 miljoonaan euroon. Kuluja pienensivät poistojen ja arvonalentumisten lasku 5 miljoonaa euroa sekä kirjauskäytännön muutoksesta johtuva EU:n vakauserien pienentyminen 5 miljoonalla eurolla vertailukaudesta.

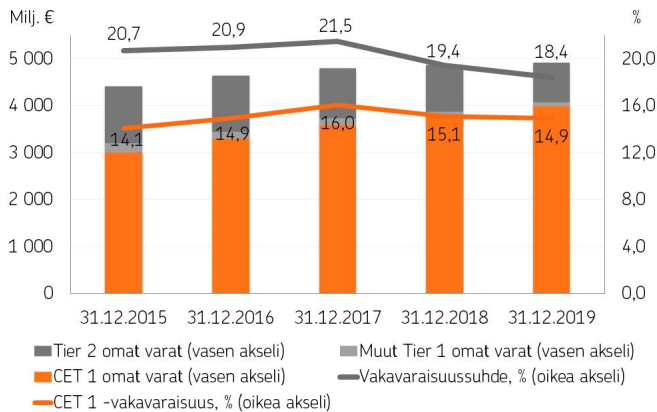
Saamisten arvonalentumiset, 40 miljoonaa euroa, olivat 33 miljoonaa euroa vertailukautta suuremmat. Saamisten arvonalentumisten kasvuun vaikuttivat luottoriskiparametrien muutokset, lopulliset luottotappiot, luottokannan kasvu ja luottojen siirtyminen eri arvonalentumisvaiheiden välillä.

Loka-joulukuun keskeiset tapahtumat

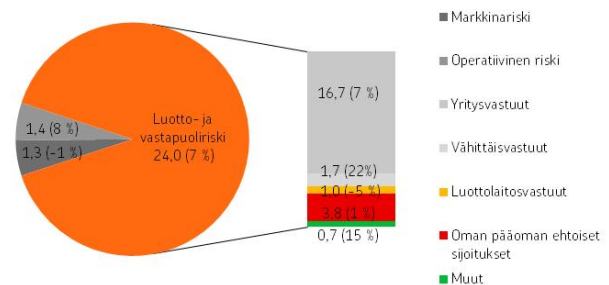
OP Yrityspankin hallitus päätti lokakuussa sulkea Shanghain edustuston. Toimet edustuston lopettamiseksi on aloitettu, ja lopullinen sulkemisajankohta on riippuvainen Kiinan viranomaisista ja olemassa olevien sopimusten päättämisestä.

Konsernin vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

Kokonaisriski 31.12.2019,
yhteensä 26,7 mrd. €
(muutos vuoden alusta 7 %)

Luottolaitosvakavaraisuus

Konsernin CET1-vakavaraisuus oli katsauskauden lopussa 14,9 prosenttia (15,1).

Luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisäätöihin ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisäätöihin minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 7 prosenttiin.

Ydinpääoma oli katsauskauden lopussa 4,0 miljardia euroa (3,8). Ydinpääomaan ei lueta vakuutusliiketoiminnan tulosta.

Kokonaisriski oli katsauskauden lopussa 26,7 miljardia euroa (25,0) eli 6,6 prosenttia suurempi kuin viime vuodenvaihteessa. Luottoriskin keskimääräiset riskipainot pysyivät ennallaan, ja erityisesti yritysluottokanta kasvoi vuodenvaihteesta. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy konsernin sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 3,7 miljardia euroa noin 280 prosentin riskipainolla. OP Yrityspankki -konserni kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan. Osana OP Ryhmää OP Yrityspankki Oyj on EKP:n valvonnassa.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti joulukuussa 2019 edelleen olla asettamatta pankeille syklistä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat: EKP:n sisäisten mallien (IRBA) läpikäynnin (TRIM) mahdolliset veloitteet ja uudesta maksukyvyttömyyden määritelmästä aiheutuvat valvojan veloitteet.

Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä henkilöasiakkaissa laajentamalla maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistuksen odotetaan lisäävän maksukyvyttömyshavaintojen määrää ja heikentävän luottoriskiparametrejä. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän suunnitellusta käyttöönotosta maaliskuussa 2020 aiheutuvan valvojan veloitteen arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta 0,7 prosenttiyksikköä. Vakavaraisuusvaikutuksessa on huomioitu myös määritelmämuutoksesta aiheutuva tilinpäätöksen odotettujen luottotappioiden (ECL) kasvu, jonka arvioidaan olevan alle 5 prosenttia.

EKP:n sisäisten mallien (IRBA) läpikäynnin (TRIM) vaikutukset yritysvastuuihin ovat vielä avoimena. Vaikutuksiin odotetaan tarkennusta vuoden 2020 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen (MREL) vaatimukseksi on asetettu 13,4 miljardia euroa eli 27,3 prosenttia vuoden 2017 lopun kokonaisriskin määrästä. OP Ryhmän tavoitteena on kattaa MREL-vaatimus omilla varoilla ja muilla huonomman etuoikeuden veloilla. OP Ryhmän MREL-suhdeluku oli arviolta 43 prosenttia katsauskauden lopussa. SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin Single Point of Entryä toimivaan OP Yrityspankkiin.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Vahinkovakuutuksen omia varoja kasvatti sijoitusten arvonnousu. Vastaavasti osakkeiden arvonnousu kasvatti pääomavaateen määrää. Vakavaraisuusasema vahvistui vuoden aikana.

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat, milj. €* [*]	1 008	818
Pääomavaade, milj. €* [*]	699	621
Solvenssisuhde, %* [*]	144	132
Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsääntöä)	144	132

*siirtymäsäännökset huomioiden.

Luottoluokitukset

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset 31.12.2019

Luokitus- laitos	Lyhyt varain- hankinta	Pitkä varain- hankinta		
		Näkymä	Näkymä	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Vakaa	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

Pohjola Vakuutus Oy:n luottoluokitukset 31.12.2019

Luokituslaitos	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A+	Vakaa
Moody's	A2	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service (Nordics) AB:stä. Pohjola Vakuutus Oy:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limitedistä ja Moody's Deutschland GmbH:sta. Yhtiöiden luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset eivät muuttuneet vuonna 2019.

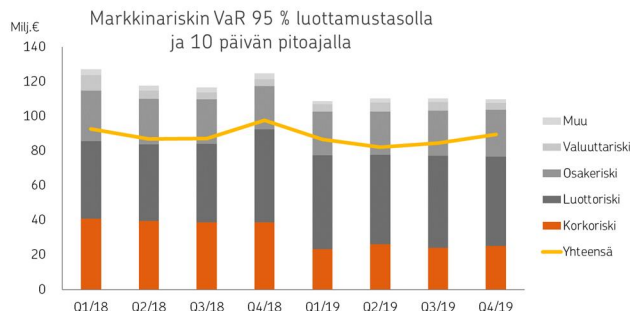
Moody's nosti tammikuussa 2019 Pohjola Vakuutus Oy:n taloudellista vahvuutta kuvaavaa luottoluokitusta yhdellä pykälällä A3:sta A2:een. Luottoluokituksen näkymät Moody's säilytti vakaina. Luokituksen noston taustalla oli vakuutustoiminnan tiivis integraatio OP:n liiketoimintaan ja pääomasuunnitteluun, vahva vahinkovakuutuksen markkinaosuus sekä hyvä taloudellinen asema.

Konsernin riskiasema

Konsernin rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvänä.

Konsernin markkinariski laski katsauskaudella. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 90 miljoonaa euroa (98). VaR-tunnusluku sisältää vahinkovakuutusyhtiön kokonaistaseen, trading-toiminnan ja

muun toiminnan likviditeettireservin sekä sisäisen pankin korkoposition.

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan tavoitteen mukaisesti maltillisella tasolla. Katsauskaudella toteutuneet operatiivisten riskien kustannukset eivät olleet merkittäviä.

Yrityspankki

Yrityspankin keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariski.

Luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena.

	31.12.2019	31.12.2018
Vastuut*, mrd. €	38,8	36,0
yrittäjäasiakkaiden vastuut, mrd. €	32,0	30,4
joista parhaimmissa luottoluokissa**, %	60,6	63,8
joista muissa luottoluokissa (pois lukien maksukyvyttömät), %	38,6	35,7
joista maksukyvyttömiksi luokitellut, %	0,8	0,5
maksukyvyttömiksi luokitellut***, mrd. €	0,3	0,1
henkilöasiakkaiden vastuut, mrd. €	2,2	1,9
joista parhaimmissa luottoluokissa**, %	17,6	17,8
joista muissa luottoluokissa (pois lukien maksukyvyttömät), %	81,6	81,6
joista maksukyvyttömiksi luokitellut, %	0,8	0,6
maksukyvyttömiksi luokitellut***, mrd. €	0,0	0,0
muut vastuut, mrd. euroa	4,6	3,7
Ongelmasaamiset****, mrd. €	0,2	0,1
Ongelmasaamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,9	0,6
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,5	0,4
Terveet lainanhoitajustosaamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,4	0,2
Terveet lainanhoitajustosaamiset ongelmasaamisista, %	42,8	36,6

*Yrityspankki-segmentin vastuut. Johdannais- ja valuuttatradings sekä joukkolainat siirtyivät 1.1.2019 alkaen Muu toiminta -segmentistä Yrityspankki-segmenttiin. Vertailuluku on oikaistu.

**Henkilöasiakkaiden luottoluokissa A+-B- olevat sopimukset ja luottoluokissa 1-5,5 (IG) olevien yrittäjäasiakkaiden vastuut

***Henkilöasiakkaiden luottoluokassa F olevat sopimukset ja luottoluokissa 11–12 olevien yritysasiakkaiden vastuut
***Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisista ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi.

Kahden asiakkaan asiakasriski ylitti vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen kymmenen prosenttia omista varoista. Suurten asiakasriskien määrä oli 1,2 miljardia euroa ja asiakasriskejä kattavat omat varat 4,9 miljardia euroa (4,9).

Yritysvastuiden merkittävimmät toimialat	31.12.2019	31.12.2018
Palvelut, %	12,3	11,1
Energia, %	11,6	12,9
Kauppa, %	11,5	10,6
Muut toimialat, %	64,6	65,4
Yhteensä	100	100

Baltian liiketoiminnan vastuut kasvoivat 3,9 miljardiin euroon (3,3), joka oli 9,9 prosenttia (9,2) Yrityspankki-segmentin kokonaisvastuista.

Vakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkeluotoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi eläkeluotoista vakuutusvelkaa 48 miljoonaa euroa (45). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason lasku 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 26 miljoonaa euroa (23).

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vahinkovakuutuksen merkittävien markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus. Vahinkovakuutuksen diskonttokorko laskettiin 1,5 prosentista 1,0 prosenttiin marraskuun lopussa. Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan korkoriski oli suojattu johdannaisilla, jolloin diskonttokoron muutosta vastaava erä näkyy johdannaisten positiivisena arvomuutoksena sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Vakuutusvelan arvostamisessa käytettävän korkotason muutosten aiheuttamaa tulosvaihtelua vaimennetaan edelleen joukkolainasijoituksilla ja johdannaissopimuksilla.

Sijoitusten riskiasema oli katsauskaudella vakaa. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 54 miljoonaa euroa (50). Sijoitussalkun omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisilla. Salkun korko- ja luottoriski säilyi vakaana.

Muu toiminta

Muu toiminta -segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettirisikit. Merkittävien markkinariskitekijä on luottospreadien muutosten vaikutukset likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkina-arvoon suhteutettu markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana katsauskaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa OP Yrityspankin ylläpitämällä likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressiskenaarion osalta.

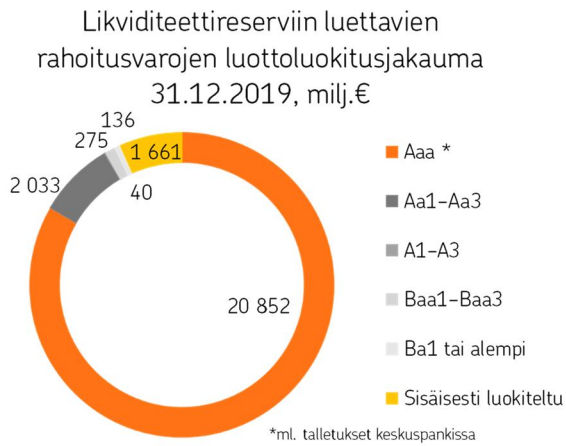
OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 141 prosenttia (143).

OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyssä NSFR-suhdeluvulle ei ole vielä asetettu vähimmäisvaatimusta. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli nykytulkintojen mukaan 112 prosenttia (111).

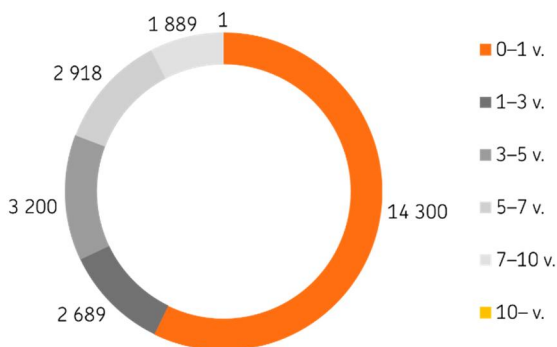
Likviditeettireservi

Mrd. €	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	11,9	12,2	-2,5
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	11,1	9,2	20,9
Vakuuskelpoiset yritysluotot	0,0		
Yhteensä	23,0	21,4	7,6
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	2,0	1,3	48,9
Likviditeettireservi markkina-arvoin	25,0	22,7	10,0
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,8	-0,7	22,6
Likviditeettireservi vakuusarvoin	24,2	22,0	9,6

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamia.

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma 31.12.2019, milj.€

OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimivalle OP Yrityspankki Oyj:lle osuuspankit ja OP Osuuskunta tytäryhtiöineen ovat merkittävä asiakasryhmä. Muu toiminta ja Yrityspankki-segmenttien yhteenlasketuista vastuista 16,0 prosenttia muodostui OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen vastuista. Nämä vastuut kasvoivat katsauskauden aikana 131 miljoonaa euroa eli 1,1 prosenttia. Luottokelpoisuudeltaan osuuspankkien ja OP Osuuskunnan vastuut ovat investointitasoa.

Muun toiminnan vastuut	31.12.2019	31.12.2018
Muun toiminnan kokonaisvastuut*, mrd. euroa	36,7	48,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten vastuut, mrd. euroa	18,9	18,5
Julkisyhteisöjen vastuut, mrd. euroa	16,5	28,5
Yritys- ja asuntoyhteisövastuut, mrd. euroa	1,3	1,2
joista parhaimmissa luottoluokissa, %	99,9	99,8
joista muissa luottoluokissa, %	0,1	0,2

*Johdannais- ja valuuttatransaktioiden sekä joukkolainat siirtyivät 1.1.2019 alkaen Muu toiminta -segmentistä Yrityspankki-segmenttiin. Vertailulukku on oikaistu

Segmenttien tulos

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja Vakuutus. Muu toiminta -segmentissä esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Yrityspankki

- Tulos ennen veroja laski 27,2 prosenttia 262 miljoonaan euroon sijoitustoiminnan nettotuottojen laskettua ja saamisten arvonalentumisten kasvettua.
- Tuotot pienenivät 3,0 prosenttia. Korkokate kasvoi 9,7 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot pienenivät 28,9 prosenttia johdannaisten arvostusmalleihin tehtyjen muutosten, luotto- ja vastapuoliriskin arvonmuutosten (CVA) ja vertailukautta alhaisempien myyntivoittojen seurauksena.
- Kulut kasvoivat 220 miljoonaan euroon (180), josta ICT-kulujen kasvun osuus oli 15 miljoonaa euroa. Ilman vertailuvuonna tehtyä työeläkevastuun siirtoa kulut kasvoivat 3,9 prosenttia.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 6,2 prosenttia 23,7 miljardiin euroon.
- Saamisten arvonalentumiset heikensivät tulosta 51 miljoonaa euroa (12). Järjestämättömät saamiset olivat 0,5 prosenttia (0,4) luotto- ja takauskannasta.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat rahoituksen ja maksamisen järjestelmien kehittämiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–12/2019	1–12/2018	Muutos, %
Korkokate	383	349	9,7
Nettopalkkiotuotot	11	21	-48,6
Sijoitustoiminnan nettotuotot	115	162	-28,9
Liiketoiminnan muut tuotot	26	19	33,9
Tuotot yhteensä	536	552	-3,0
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	58	62	-6,6
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto		-32	
Poistot ja arvonalentumiset	14	16	-11,8
Liiketoiminnan muut kulut	148	134	10,6
Kulut yhteensä	220	180	22,3
Saamisten arvonalentumiset	-51	-12	
OP-bonukset	-2		
Tulos ennen veroja	262	361	-27,2
Kulu-tuotto-suhde, %	41,1	32,6	8,5**
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %*	0,5	0,4	0,1**
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,91	1,30	-0,39**
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,92	1,30	-0,38**
	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Luottokanta, mrd. €	23,7	22,3	6,2
Takauskanta, mrd. €	3,1	2,6	20,4

*Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamia sekä tällaisiin saamiin kohdistuneita asiakkaiden taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja.

**Suhdeluvun muutos.

Yrityspankki-segmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus- ja kassanhallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, corporate finance -palvelut, custody-, osake-, valuutta-, rahamarkkina- ja johdannaistuotteet sekä sijoitustutkimus. Virossa, Latviassa ja Liettuassa OP

Yrityspankilla on sivukonttorit ja rahoitusyhtiötuotteita tarjoavat tytäryhtiöt.

Yrityspankin luottokanta kasvoi vuodessa 6,2 prosenttia 23,7 miljardiin euroon. Takauskanta oli 3,1 miljardia euroa (2,6) ja sitovat nostamattomat luottolimiitit 4,2 miljardia euroa (4,3). Pääomamarkkinatuotteiden kysyntä kasvoi vertailukaudesta.

Katsauskaudella OP laajensi OP Autorahoitus -palvelun myös kuluttajien väliseen autokauppaan, ja autorahoituksessa otettiin käyttöön yksityishenkilöiden autoleasing. OP Autorahoituksen myöntää OP Yrityspankki Oyj.

Huhtikuussa OP otti käyttöön saapuvat SEPA-pikasiirrot, joiden avulla asiakkaat voivat vastaanottaa reaaliaikaisia maksuja muista rahalaitoksista yhtenäisen euromaksualueen sisällä. Lokakuussa OP alkoi tarjota asiakkailleen sekä saapuvat että lähtevät reaaliaikaiset SEPA-pikasiirrot. Muutos toteutetaan vaiheittain eri kanavissa.

Marraskuussa OP Yrityspankki Oyj nousi parhaaksi pankiksi Prosperan Corporate Banking 2019 Finland -tutkimuksessa keskisuurten yritysten kategoriassa eli liikevaihdoltaan 0,5-1,5 miljardin euron yrityksissä.

Katsauskauden tulos

Yrityspankin tulos ennen veroja laski 27,2 prosenttia 262 miljoonaan euroon (361). Tuotot laskivat 3,0 prosenttia. Kulut kasvoivat 22,3 prosenttia, mutta ilman vertailukauden työeläkevastuun siirtoa kulut kasvoivat 3,9 prosenttia. Kulu-tuotto-suhde heikkeni vertailukauden tasolta ja oli 41,1 prosenttia (32,6).

Korkokate kasvoi 9,7 prosenttia pääosin luottokannan kasvun seurauksena 383 miljoonaan euroon (349). Nettopalkkiotuotot laskivat 11 miljoonaan euroon (21). Nettopalkkiotuottojen laskuun vaikutti OP Ryhmän sisällä osuuspankeille maksettujen palkkioiden kasvu.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 115 miljoonaa euroa ja pienenevät 28,9 prosenttia vertailukaudesta. Vertailukauden sijoitustoiminnan nettotuottoja kasvatti yksittäinen 15 miljoonan euron myyntivoitto. CVA-arvostus heikensi tulosta 12 miljoonaa euroa, vertailukaudella se paransi tulosta 9 miljoonaa euroa. Johdannaisten arvostusmalleihin tehdyt muutokset laskivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 25 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 7 miljoonaa euroa vertailukautta suuremmat. Tuottojen kasvuun vaikuttivat OP Ryhmän sisällä osuuspankeilta saadut tuotot. Saamisten arvonalentumiset olivat 51 miljoonaa euroa (12). Järjestämättömät saamiset olivat 0,5 (0,4) prosenttia luotto- ja takauskannasta.

Kulut olivat 220 miljoonaa euroa (180). Henkilöstökulut ilman vertailukauden työeläkevastuun siirron vaikutusta, 32 miljoonaa euroa, laskivat 4 miljoonaa euroa 58 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat vertailukaudesta 14 miljoonaa euroa. ICT-kuluja kasvatti pääasiassa tuotannon kulujen kasvu.

Vakuutus

- Tulos ennen veroja kasvoi 66,1 prosenttia ja oli 200 miljoonaa euroa (120) sijoitustoiminnan myyntivoittojen kasvettua.
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 0,9 prosenttia (4,0 prosenttia ilman vuonna 2018 myytyä Baltian liiketoimintaa). Vahinkovakuutuksen diskonttokorko laskettiin 1,5 prosentista 1,0 prosenttiin, mikä pienensi vakuutuskatetta 136 miljoonaa euroa.
- Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 242 miljoonaa euroa (28) väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien. Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvo oli 96 miljoonaa euroa (14).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (92,0) ja operatiivinen riskisuhde 65,1 prosenttia (64,5). Operatiivinen toimintakulusuhde oli 27,7 prosenttia (27,4).
- Kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten palveluiden kehittämiseen ja aloitettuun perusjärjestelmäuudistukseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–12/2019	1–12/2018	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 479	1 466	0,9
Korvauskulut	1 077	917	17,4
VakuutusKate	402	549	-26,7
Vahinkovakuutuksen nettopalkkiotuotot	-49	-53	-
Terveys ja hyvinvointi, nettopalkkiotuotot	13	12	12,9
Nettopalkkiotuotot	-36	-41	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	308	9	-
Muut nettotuotot	-4	6	-166,1
Tuotot yhteensä	671	522	28,4
Henkilöstökulut	125	124	0,9
Poistot ja arvonalentumiset	47	65	-27,8
Liiketoiminnan muut kulut	230	230	0,4
Kulut yhteensä	403	419	-3,9
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2	-
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-66	19	-447,7
Tulos ennen veroja	200	120	66,1
Koko pääoman tuotto (ROA), %	2,93	1,76	1,16*
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	2,96	1,79	1,16*
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	92,7	92,0	
Operatiivinen riskisuhde, %	65,1	64,5	
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	27,7	27,4	

* Suhdeluvun muutos.

Vakuutus-segmentti tarjoaa vahinkovakuutuspalveluita, ja toimintaa harjoitetaan Suomessa kahdessa yhtiössä. Pohjola Vakuutus Oy on yleisvahinkovakuutusyhtiö, ja A-Vakuutus Oy on keskittynyt ammattiliikenteen vahinkovakuuttamiseen. Matkavakuuttamiseen keskittynyt Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen sulautui Pohjola Vakuutus Oy:öön 31.10.2019. Vahinkovakuutuksen tuotteisiin kuuluvat yritys- ja yksityis-asiakkaille myytävät vahinkovakuutukset. Vakuutukseen kuuluu myös Pohjola Sairaala Oy, jolla on viisi sairaalaa.

OP Ryhmä otti käyttöön Pohjola-brändin vahinkovakuutusliiketoiminnassa 1.6.2019 lukien, jolloin OP Vakuutus Oy:n toiminimi muuttui Pohjola Vakuutus Oy:ksi. Samanaikaisesti Pohjola Terveys Oy:n toiminimi muuttui Pohjola Sairaala Oy:ksi.

Pohjola Sairaala tarkensi strategiaansa ja keskittyy jatkossa ortopediaan ja urheiluklinikatoimintaan. Osana muutosta Pohjola Sairaala myi työterveyspalveluliiketoiminnan Mehiläiselle 1.6.2019.

Sekä henkilö- että yritysasiakkaiden vakuutusmaksutuotot kasvoivat katsauskaudella. Maksutuotot kasvoivat yhteensä 4,0 prosenttia ilman vertailukauteen sisältyneitä myydyin Baltian liiketoiminnan maksutuottoja.

Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Pohjola Sairaalan palveluihin. Leikkausasiakkaiden antama NPS-luku oli tammi-joulukuussa 97 (96).

Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten asiointi- ja ostopalvelujen kehittämiseen sekä aloitettuun perusjärjestelmien uudistamiseen. Ajoneuvovakuutusasiakkaille lanseerattiin uusi 24/7-hätäpalvelu ajoneuvojen kaskovahinkojen hoitoon.

Katsauskauden tulos

Tulos ennen veroja oli 200 miljoonaa euroa (120). Vakuutuslaski 402 miljoonaa euroon (549). Vahinkovakuutuksen diskonttokorko laskettiin 1,5 prosentista 1,0 prosenttiin, mikä pienensi vakuutuslasketta 136 miljoonaa euroa. Vertailukauteen sisältyi 16 miljoonaa euroa myydyin Baltian liiketoiminnan vakuutuslasketta.

Yhdistetty kulusuhde oli 101,9 prosenttia ja operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,7 prosenttia (92,0). Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä poistoja yrityskauppojen yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä eikä diskonttokoron muutosta.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1–12/2019	1–12/2018	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	826	798	3,6
Yritysassiakkaat	653	624	4,6
Baltia	–	44	
Yhteensä	1 479	1 466	0,9

Maksutuotot kasvoivat 4,0 prosenttia ilman vertailukauteen sisältyneitä Baltian maksutuottoja.

Korvauskulut ilman diskonttokoron laskua ja Baltiaa kasvoivat 5,6 prosenttia. Tammi–joulukuussa kirjattiin 87 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (96), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 80 miljoonaa euroa (107). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisäateisten eläkkeiden korvausvastuun muutokset heikensivät tulosta 4 miljoonaa euroa (1).

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuutusteknistä katetta 24 miljoonaa euroa (42). Vahinkovakuutuksen operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 65,1 prosenttia (64,5).

Kulut laskivat 3,9 prosenttia ja olivat 16 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Vertailukauteen sisältyi 8,7 miljoonaa euroa myydyin Baltian liiketoiminnan kuluja. Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 27,7 prosenttia (27,4).

Sijoitustoiminta

Tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–12/2019	1–12/2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	84	38
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	249	-5
Jaksotettu hankintameno	1	2
Vahinkovakuutuserät	-27	-28
Osakkuusyhtiöt	1	1
Sijoitustoiminnan nettotuotot	308	9
Väliaikainen poikkeusmenettely	-66	19
Yhteensä	242	28

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

Milj. €	1–12/2019	1–12/2018
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €* ¹	96	14
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	8,4	0,1
Korkosijoitusten Running Yield, %	1,3	1,5
	31.12.2019	31.12.2018
Sijoituskanta, milj. €	3952	3730
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	92	94
A-luokiteltuja saamisista, vähintään, %	61	62
Modifioitu duraatio, %	4,0	4,3

* Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisesta vakuutusvelan arvomuutosta.

Muu toiminta

- Tulos ennen veroja oli -50 miljoonaa euroa (-42).
- Tukkuvarainhankinnan ja likviditeetin kustannukset heikensivät korkokatetta.
- Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.

Avainlukuja

Milj. €	1–12/2019	1–12/2018	Muutos, %
Korkokate	-64	-54	-
Nettopalkkiotuotot	-2	-1	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	26	27	-5,5
Liiketoiminnan muut tuotot	7	6	14,5
Tuotot yhteensä	-33	-21	-
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	1	7	-88,3
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto		-2	-
Muut kulut	17	14	18,2
Kulut yhteensä	18	20	-9,6
Saamisten arvonalentumiset	0	-1	-
Tulos ennen veroja	-50	-42	-
Saamiset ja velat yhteenliittymän keskusyhteisölle ja jäsenluottolaitoksille, nettorahoitusasema, mrd. €	-3,8	-1,2	-

Muuhun toimintaan on keskitetty OP Ryhmää tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Muun toiminnan vastuulla on myös jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan tuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Muussa toiminnassa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Katsauskauden tulos

Konsernin sisäistä toimintamallia on katsauskauden alusta muutettu siirtämällä korko- ja valuuttatradings sekä joukkovelkakirjalainakaupankäynti Muu toiminta -segmentistä Yrityspankki-segmenttiin. Lisäksi kaksi tytäryhtiötä on siirretty Vakuutus-segmenttiin. Vertailutiedot on oikaistu.

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli 50 miljoonaa euroa negatiivinen (-42). Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli -51 miljoonaa euroa (-146).

Tukkuvarainhankinnan ja likviditeetin kustannukset heikensivät korkokatetta vertailukaudesta.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 26 miljoonaa euroa (27). Sijoitustoiminnan nettotuottoja paransi syys- ja joulukuussa ennen aikaisesti takaisinmaksetun TLTRO II -rahoituksen suojausten purusta syntynyt tulosvaikutus 16 miljoonaa euroa. Rahoitusta maksettiin ennen aikaisesti takaisin syyskuussa 2,0 miljardia euroa ja joulukuussa 2,0 miljardia euroa.

Sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät saamistodistusten myyntivoittoja 7 miljoonaa euroa (20) ja osinkotuottoja -1 miljoonaa euroa (1).

OP Yrityspankin rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. OP Yrityspankki laski liikkeeseen pitkäaikaisia senior-ehtoisia joukkovelkakirjalainoja tammi-joulukuussa yhteensä 1,2 miljardia euroa, josta helmikuussa laskettiin kansainvälisillä pääomamarkkinoilla liikkeeseen 500 miljoonan euron senior-ehtoinen vakuudeton vihreä joukkovelkakirjalaina viiden vuoden maturiteetilla. Ensimmäinen vihreä joukkovelkakirjalaina suunnattiin kansainvälisille vastuullisille instituutiosijoittajille, ja sen kautta hankitut varat kohdistetaan kestäväan yritysrahoitukseen. Rahoitettavia toimialoja ovat uusiutuva energia, ympäristöystävällinen rakentaminen (green buildings) ja kestävä maankäyttö kestäväan metsätalouden avulla.

Kesäkuussa laskettiin liikkeeseen ensimmäinen uuden huonomman etuoikeuden luokan (senior non-preferred) 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on viisi vuotta. Marraskuussa laskettiin liikkeeseen toinen 500 miljoonan euron senior non-preferred -joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on kymmenen vuotta. Yhteensä uuden huonomman etuoikeusluokan joukkovelkakirjalainoja laskettiin katsauskaudella liikkeeseen 1,2 miljardia euroa. Senior non-preferred -joukkovelkakirjalainat kattavat kriisinsäätöviranomaisen OP Ryhmälle asettamaa omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen (MREL) vaatimusta.

Joulukuussa OP Yrityspankki osallistui Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmanteen sarjaan (TLTRO III) 2,0 miljardilla eurolla.

Senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen sekä TLTRO-rahoituksen keskimarginaali oli joulukuussa 22 korkopistettä (14). Kustannusta kasvattivat uuden huonomman etuoikeusluokan liikkeeseenlaskut.

Yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sijoitukset OP Yrityspankkiin olivat katsauskauden päättyessä 3,8 miljardia euroa suuremmat kuin niiden keskuspankista ottama rahoitus. Nettoaseman kehitykseen on vaikuttanut erityisesti OP-Asuntoluottopankin katettu joukkovelkakirjalainahankinta, joka ohjautuu aiempaa enemmän osuuspankkien sijoituksina keskuspankkiin.

Konsernin rakennejärjestelyt

Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen sulautui Pohjola Vakuutus Oy:öön. Sulautumisen täytäntöönpano rekisteröitiin 31.10.2019.

Pohjola Vakuutus Oy ja A-Vakuutus Oy ovat 29.5.2019 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan A-Vakuutus Oy sulautuu Pohjola Vakuutus Oy:öön. Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa sulautumiselle 10.12.2019. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 31.3.2020.

OP Yrityspankki Oyj on luovuttanut liiketoimintasiirtona täysin omistamalleen OP Säilytys Oy:lle arvopapereiden säilytys- ja selvitysliiketoiminnan sekä säilytysyhteisöliiketoiminnan. Liiketoimintasiirto toteutettiin 1.11.2019.

Hallinnointi ja johto

Hallituksen jäsenet Tony Vepsäläinen ja Tiia Tuovinen erosivat hallituksen jäsenyydestä 30.6.2019. Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin 1.7.2019 alkaen OP Turun Seudun toimitusjohtaja Olli-Pekka Saario ja OP Keski-Suomen toimitusjohtaja Pasi Sorri.

Henkilöstö ja palkitseminen

Konsernin palveluksessa oli katsauskauden lopussa 2 675 henkilöä (2 507). Henkilömäärä kasvoi katsauskauden aikana pääosin vakuutustoiminnassa, jossa henkilöstön määrää kasvattivat pääosin ryhmän sisäiset järjestelyt.

Henkilöstö katsauskauden lopussa

	31.12.2019	31.12.2018
Yrityspankki	700	679
Vakuutus	1 947	1 791
Muu toiminta	28	36
Yhteensä	2 675	2 507

OP Ryhmän Yrityspankki- ja Vakuutus-liiketoimintoja koskeneet yhteistoimintaneuvottelut alkoivat 26.8.2019 ja päättyivät 8.10.2019. Liiketoimintojen organisaatorakenteita muokataan tukemaan uutta itseohjautuvaa toimintamallia. Yhteistoimintaneuvottelujen kohteena olleissa organisaatioissa

työskenteli noin 3 000 henkilöä. Neuvotteluiden seurauksena 300 tehtävää lakkasi, mutta samaan aikaan syntyi 185 uutta tehtävää. Uusien toimintatapojen mukaiset organisaatiot aloittivat toimintansa 1.1.2020.

OP Ryhmän ja OP Yrityspankin muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitetusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitetusta henkilöstörahosta.

Vuosille 2017–19 on vahvistettu johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä. Lisäksi henkilöstölle suunnattu OP Ryhmän henkilöstörahoston palkitsemisjärjestelmä jatkuu vuoden ansaintajaksoin.

Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmä 2017–19 noudattelee edellisen kolmivuotisen ansaintajakson pääperiaatteita.

Pitkän aikavälin tavoitemittareiksi OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on asettanut OP Ryhmän tuloksen ennen veroja, asiakaskokemuksen sekä mobiiliasioinnin kasvun (digitaalinen asiointi). Ryhmätasoiset tavoitteet ovat yhtenevät johdon kannustinjärjestelmässä ja OP Ryhmän henkilöstörahostassa.

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti 12.6.2019, että koko henkilöstön palkitsemisjärjestelmää uudistetaan vuodesta 2020 alkaen. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahoston mittareissa.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2019 mukaan yhtiön voitonjakokelpoiset varat, joihin sisältyy tilikauden voitto 144 039 687,27 euroa, olivat yhteensä 1 145 929 653,65 euroa. Yhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 1 477 310 490,71 euroa.

Hallitus esittää, että tilikaudelta 2019 ei jaeta osinkoa, ja että tilikauden voitto kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Vuoden 2020 näkymät

Rahoitusmarkkinoilla riskien nähtiin hellittäneen vuoden jälkipuoliskolla. Korot nousivat elokuun pohjalukemista, mutta jäivät vuoden alkua matalammalle. Osakekurssit jatkoivat viimeisellä vuosineljänneksellä nousua. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi. Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,4 prosentista -0,5 prosenttiin

ja alkoi marraskuun alussa ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa. EKP ilmoitti pitävänsä ohjauskorot nykytasolla tai matalammalla kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Pitkittynyt poikkeuksellisen matala korkotaso rasittaa rahoituslaitoksia.

Vuonna 2020 luottokannan laadun ja luottokysynnän odotetaan pysyvän hyvänä ja vahinkovakuutuksen maksutuottojen odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin, markkinoiden kasvuvauhtiin, kilpailutilanteen muutoksiin, arvonalentumisiin ja suurvahinkojen vaikutukseen korvausmenoon.

Vuonna 2020 arvio koko vuoden tuloksen kehityksestä annetaan ainoastaan ryhmätasolla OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa ja osavuosisikatsauksissa.

Kaikki tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön, OP Yrityspankki -konsernin ja sen eri toimintojen kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Osinko / tulos, %	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Osinko/osake	$\frac{\text{Tiilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Oma pääoma /osake	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöksessä}}$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Järjestämättömät saamiset (netto)}}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}} \times 100$
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Saamiset asiakkailta (taseen- ja taseen ulkopuoliset erät)}} \times 100$
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset tilikaudella}} \times 100$

Vahinkovakuutuksen tunnusluvut:

Operatiivinen vahinkosuhte, %	$\frac{\text{Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset ja yrityskauppojen yhteydessä syntyneiden aineettomien erien poistot}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhte + operatiivinen toimintakulusuhde
Operatiivinen riskisuhte (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$

Erillislaskentaan perustustuvat tunnusluvut

Vakavaraisuussuhde, %	Omat varat yhteensä	x 100
	Kokonaisriski	
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	Ensisijainen pääoma (Tier 1)	x 100
	Kokonaisriski	
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	Ydinpääoma (CET1)	x 100
	Kokonaisriski	
Solvenssisuhde, %	Omat varat	x 100
	Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)	
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	Ensisijainen pääoma (T1)	x 100
	Vastuiden määrä	
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	Likvidit varat	x 100
	Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa	
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	Pysyvä varainhankinta	x 100
	Pysyvän varainhankinnan vaade	
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde	Ryhmittymän omat varat yhteensä	x 100
	Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	

Vahinkovakuutuksen operatiivinen tulos

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	1 478	1 465	0,9
Korvauskulut	1 060	1 039	2,0
Liikekulut	311	308	0,9
Aineettomien poisto-oikaisu		18	
Vakuutustekninen kate	107	136	-20,8
Diskonttokoron lasku	-136		
Sijoitustuotot ja -kulut	307	2	-
Muut tuotot ja kulut	-23	-31	-
Tulos ennen veroja	255	106	139,4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-65	23	
Tulos ennen veroja	190	130	46,6

Vahinkovakuutuksen tunnuslukujen laskennassa käytetään vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Lite	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Korkokate	2	295	274	84	72
Vakuutuskate	3	402	548	3	127
Nettopalkkiotuotot	4	-28	-23	-12	-11
Sijoitustoiminnan nettotuotot	5	450	200	227	-1
Liiketoiminnan muut tuotot		47	47	9	11
Tuotot yhteensä		1 165	1 046	311	198
Henkilöstökulut		184	159	46	21
Poistot ja arvonalentumiset		63	83	25	31
Liiketoiminnan muut kulut	6	386	369	99	102
Kulut yhteensä		632	611	171	154
Saamisten arvonalentumiset	7	-51	-13	-40	-7
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-4	-2	-1	-1
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-66	19	-19	32
Tulos ennen veroja		412	439	81	69
Tuloverot		79	87	15	19
Kauden tulos		332	352	65	49
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden tuloksesta		328	346	67	50
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		5	7	-2	-1
Kauden tulos		332	352	65	49

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Kauden tulos	332	352	65	49
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-6	23	9	1
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	35	-141	-52	-68
Rahavirran suojauksesta	0	-2	1	1
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	66	-19	19	-32
Muuntoerot	0	0	0	0
Tuloverot				
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	1	-5	-2	0
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käypään arvoon arvostamisesta	-7	28	10	14
Rahavirran suojauksesta	0	0	0	0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-13	4	-4	6
Kauden laaja tulos	409	241	46	-29
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	404	234	48	-28
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	5	7	-2	-1
Yhteensä	409	241	46	-29

Konsernitase

Milj. €	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Käteiset varat		11 914	12 239
Saamiset luottolaitoksilta		9 126	9 726
Johdannaissopimukset	15	4 874	3 663
Saamiset asiakkailta	17	23 829	22 351
Sijoitusomaisuus		17 174	16 353
Aineettomat hyödykkeet		709	722
Aineelliset hyödykkeet		114	117
Muut varat		1 334	1 489
Verosaamiset		51	65
Varat yhteensä		69 126	66 725
Velat luottolaitoksille		15 334	15 575
Johdannaissopimukset		3 882	3 287
Velat asiakkaille		15 503	16 422
Vakuutusvelka	8	3 234	3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9	22 726	20 338
Varaukset ja muut velat		2 148	1 897
Verovelat		452	421
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 474	1 482
Velat yhteensä		64 752	62 577
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto	10	70	-12
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		2 710	2 559
Määräysvallattomien omistajien osuus		74	80
Oma pääoma yhteensä		4 374	4 147
Velat ja oma pääoma yhteensä		69 126	66 725

Konsernin oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147
Katsauskauden laaja tulos		81		323	404	5	409
Katsauskauden tulos				328	328	5	332
Muut laajan tuloksen erät		81		-5	77		77
Voitonjako				-173	-173	-11	-184
Muut			0	0	0	1	1
Oma pääoma 31.12.2019	428	70	1 093	2 710	4 299	74	4 374

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2017	428	164	1 093	2 404	4 089	60	4 149
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018		-46		2	-45		-45
Oma pääoma 1.1.2018	428	118	1 093	2 406	4 044	60	4 104
Katsauskauden laaja tulos		-129		364	234	7	241
Katsauskauden tulos				346	346	7	352
Muut laajan tuloksen erät		-129		18	-111		-111
Voitonjako				-211	-211	-13	-224
Muut			0	0	0	26	26
Oma pääoma 31.12.2018	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	1-12/ 2019	1-12/ 2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Katsauskauden tulos	332	352
Katsauskauden tulokseen tehdyt oikaisut	249	-124
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 482	-2 656
Saamiset luottolaitoksilta	471	-66
Johdannaissopimukset	-53	-89
Saamiset asiakkailta	-1 503	-2 264
Sijoitusomaisuus	-433	-381
Muut varat	36	144
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-1 110	-1 027
Velat luottolaitoksille	-414	1 470
Johdannaissopimukset	5	-7
Velat asiakkaille	-918	-2 415
Vakuutusvelka	-14	58
Varaukset ja muut velat	231	-133
Maksetut tuloverot	-53	-85
Saadut osingot	32	39
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-2 032	-3 500
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-42	-45
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	4	1
B. Investointien rahavirta yhteensä	-39	23
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	27 587	27 007
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-25 795	-23 489
Maksetut osingot	-173	-211
Vuokrasopimusvelat	-3	
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 617	3 258
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-453	-219
Rahavarat tilikauden alussa	13 355	13 575
Rahavarat tilikauden lopussa	12 902	13 355
Saadut korot	1 097	1 189
Maksetut korot	763	-914
Rahavarat		
Käteiset varat	11 914	12 239
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	988	1 116
Yhteensä	12 902	13 355

Segmenttikohtaiset tiedot

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Yrityspankki-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että Ydinvakavaraisuus (CET1) on 22 prosenttia (21). Vakuutus-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että Solvenssisuhde (SII) on 120 prosenttia (120). Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin.

Tulos tammi-joulukuuta 2019, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	383	-19	-64	-5	295
- josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-3	-14	17		
Vakuutuskate		402		-1	402
Nettopalkkiotuotot	11	-36	-2	-1	-28
Sijoitustoiminnan nettotuotot	115	308	26	1	450
Liiketoiminnan muut tuotot	26	16	7	-2	47
Tuotot yhteensä	536	671	-33	-8	1 165
Henkilöstökulut	58	125	1	0	184
Poistot ja arvonalentumiset	14	47	1	0	63
Liiketoiminnan muut kulut	148	230	16	-8	386
Kulut yhteensä	220	403	18	-8	632
Saamisten arvonalentumiset	-51	0	0		-51
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2			-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-66			-66
Tulos ennen veroja	262	200	-50		412

Tulos tammi-joulukuuta 2018, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	349	-17	-54	-4	274
- josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-1	-12	13		
Vakuutuskate		549		-1	548
Nettopalkkiotuotot	21	-41	-1	-1	-23
Sijoitustoiminnan nettotuotot	162	9	27	1	200
Liiketoiminnan muut tuotot	19	23	6	-2	47
Tuotot yhteensä	552	522	-21	-7	1 046
Henkilöstökulut	30	124	5	0	159
Poistot ja arvonalentumiset	16	65	2	0	83
Liiketoiminnan muut kulut	134	230	12	-7	369
Kulut yhteensä	180	419	20	-7	611
Saamisten arvonalentumiset	-12	0	-1		-13
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-2			-2
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		19			19
Tulos ennen veroja	361	120	-42		439

Tase 31.12.2019, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Käteiset varat	19	617	11 891	-613	11 914
Saamiset luottolaitoksilta	124	12	9 023	-33	9 126
Johdannaissopimukset	4 384	23	468	0	4 874
Saamiset asiakkailta	24 502	0	111	-784	23 829
Sijoitusomaisuus	1 005	3 503	12 699	-34	17 174
Aineettomat hyödykkeet	45	645	19		709
Aineelliset hyödykkeet	1	111	2		114
Muut varat	339	684	321	-10	1 334
Verosaamiset	0	11	40		51
Varat yhteensä	30 418	5 606	34 576	-1 474	69 126
Velat luottolaitoksille	757		15 361	-784	15 334
Johdannaissopimukset	3 657	38	195	-8	3 882
Velat asiakkaille	11 349	136	4 664	-646	15 503
Vakuutusvelka		3 234			3 234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 441		21 318	-34	22 726
Varaukset ja muut velat	764	388	998	-2	2 148
Verovelat	2	95	355	0	452
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	9	135	1 329		1 474
Velat yhteensä	17 979	4 026	44 221	-1 474	64 752
Oma pääoma					4 374

Tase 31.12.2018, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Käteiset varat	19	249	12 199	-227	12 239
Saamiset luottolaitoksilta	116	15	9 614	-18	9 726
Johdannaissopimukset	3 448	32	185	-3	3 663
Saamiset asiakkailta	23 009	0	21	-679	22 351
Sijoitusomaisuus	878	3 633	11 878	-35	16 353
Aineettomat hyödykkeet	52	646	23	0	722
Aineelliset hyödykkeet	0	114	2	0	117
Muut varat	-180	749	1 116	-197	1 489
Verosaamiset	0	12	53	0	65
Varat yhteensä	27 341	5 451	35 092	-1 159	66 725
Velat luottolaitoksille	606		15 647	-679	15 575
Johdannaissopimukset	3 025	11	259	-9	3 287
Velat asiakkaille	11 442	136	5 089	-246	16 422
Vakuutusvelka		3 157			3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 011		19 362	-34	20 338
Varaukset ja muut velat	609	561	919	-192	1 897
Verovelat	1	67	353	0	421
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-24	135	1 371		1 482
Velat yhteensä	16 670	4 067	43 000	-1 159	62 577
Oma pääoma					4 147

Liitetaulukot

1. Laatumisperiaatteet
2. Korkokate
3. Vakuutuskate
4. Nettopalkkiotuotot
5. Sijoitustoiminnan nettotuotot
6. Liiketoiminnan muut kulut
7. Saamisten arvonalentumiset
8. Vakuutustoiminnan velat
9. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
10. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
11. Annetut vakuudet
12. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
13. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
14. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
15. Johdannaissopimukset
16. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely
17. Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset
18. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma
19. Luottolaitosvakavaraisuus
20. Vastuut luottoluokittain
21. Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus
22. Lähipiiriliiketoimet

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 -standardin Osavuositarkastukset ja vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovasta.

Tilinpäätöstiedote on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen tilinpäätöstiedote on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Esittämistavan muutokset

Aiemmin korkokatteessa esitetyt kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien saamistodistusten ja johdannaisten korkotuotot ja -kulut on esitetty 1.1.2019 lähtien sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Muutos on tehty takautuvasti. Vertailukauden 1–12/2018 korkokatteesta siirrettiin nettokorkoja yhteensä 10 miljoonaa euroa sijoitustoiminnan nettotuotoihin. Muutoksen yhteydessä täsmennettiin myös korkokatteeseen sisällä olevien erien esittämistä.

Aiemmin muissa varoissa ja veloissa esitetyt kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien saamistodistusten ja johdannaisten siirtyvät korot on esitetty 1.1.2019 lähtien taseen johdannaissopimukset-erissä. Samalla tarkennettiin näiden sopimusten korkojen netotusmenettelyä. Muutos on tehty takautuvasti. Muutoksen seurauksena vertailukauden 31.12.2018 taseen vastaavien muut saamiset pienenevät 159 miljoonaa euroa, sijoitusomaisuus kasvoi 3 miljoonaa euroa ja johdannaissopimukset kasvoivat 171 miljoonaa euroa. Taseen vastattavien varaukset ja muut velat pienenevät 231 miljoonaa euroa, johdannaissopimukset kasvoivat 244 miljoonaa euroa ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat kasvoivat 2 miljoonaa euroa. Muutosten seurauksena taseen määrä kasvoi yhteensä 15 miljoonaa euroa 31.12.2018.

Korvauksellisuuden yhteydessä yhtiön haltuun otettu vahingoittunut omaisuus tai vahinkoihin liittyvät riidattomat regressisaamiset vähennetään vakuutusvelasta 1.1.2019 lähtien. Aiemmin erät, 62 miljoonaa euroa, esitettiin taseen muissa varoissa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto 1.1.2019

OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. OP Yrityspankki sovelsi siirtymässä rajoitetusti takautuvaa menetelmää, ja täten se ei oikaissut vertailuvuoden tietoja. Standardiin siirtymän vaikutukset ja siirtymälaskelma on esitetty OP Yrityspankin vuoden 2018 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään varauksissa ja muissa veloissa sekä niiden korkokulut korkokatteessa. Johdon harkintaa on käytetty arvioitaessa toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikaa ja määriteltäessä lisäluoton koroksi OP Ryhmän keskuspankin noteeraama korko, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille ja OP Ryhmän tytäryrityksille. Käyttöoikeusomaisuuserä oli 5 miljoonaa euroa 31.12.2019.

Viitekorkouudistus

IASB julkaisi syyskuussa 2019 Viitekorkouudistus-asiakirjan, jolla muutettiin standardeja IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7. Muutokset hyväksyttiin Euroopan Unionissa 15.1.2020, ja muutoksia on sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. OP Ryhmä sovelsi IAS 39 -standardiin tehtyjä muutoksia jo tilikaudella 2019. Viitekorkouudistuksella on merkittävä vaikutus OP Ryhmän prosesseihin, ja ryhmä etenee muutoksissa viitekorkoja koskevan jatkuvuussuunnitelmansa mukaisesti. Viitekorkouudistuksen myötä ylijön viitekorko Eonia-korko lasketaan €STR-korosta lisäämällä korkoon 8,5 korkopisteen vakioero, kunnes Eonia-korko lakkaa 31.12.2021. Myös Euribor-koron määräytymisperiaatteet muuttuivat 2019 aikana. Eonia- ja Euribor-korkojen määräytymismenetelmien muutokset eivät vaikuta sopimusehtojen jatkuvuuteen. €STR-koron käyttöönottoon liittyy OP Ryhmässä järjestelmämuutoksia, prosessimuutoksia, muutoksia riski- ja arvostusmalleihin sekä kirjanpitoon. Suojauslaskennan osalta muutos tuo OP Ryhmässä helppouden muun muassa siihen, että rahavirran ja käyvän arvon suojauslaskentaa voidaan edelleen jatkaa huolimatta siitä, että alun perin suojattavaksi määritetyn viitekoron määräytymismenetelmä muuttuu. Rahavirran suojauslaskennassa tulevaisuuden rahavirtojen voidaan edelleen katsoa olevan erittäin todennäköisiä siltä osin, kun ne riippuvat viitekoroista.

Uudet segmentit 1.1.2019

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti 6.6.2018 OP Ryhmän keskusyhteisön johtokunnan uudesta työnjaosta, mikä muutti segmenttirakennetta vuoden 2019 alusta. OP Yrityspankki siirtyi julkaistavassa osavuositarkastus- ja

tilinpäätösraportoinnissa uusien segmenttien mukaiseen raportointiin vuoden 2019 ensimmäisestä osavuositarkastuksesta lukien. Vertailuvuoden 2018 segmenttiedot on oikaistu vastaamaan uutta segmenttijakoa.

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja Vakuutus. Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenttijako ja esittämistapa perustuvat johdon raportointiin. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja tasolla.

Yrityspankki

Yrityspankki tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus-, kassanhallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, corporate finance -palvelut, custody-, osake-, valuutta-, rahamarkkina- ja johdannaistuotteet sekä sijoitustutkimus. Virossa, Latviassa ja Liettuassa OP Yrityspankilla on sivukonttorit ja rahoitusyhtiötuotteita tarjoavat tytäryhtiöt. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta, palkkiotuotoista ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja ICT-kuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on luottoriski, mutta liiketoimintaan sisältyy myös markkinariskejä ja operatiivisia riskejä.

Vakuutus

Vakuutus tarjoaa vahinkovakuutuspalveluita, ja toimintaa harjoitetaan Suomessa kahdessa yhtiössä. Pohjola Vakuutus Oy on yleisvahinkovakuutusyhtiö ja A-Vakuutus Oy on keskittynyt ammattiliikenteen vahinkovakuuttamiseen. Vahinkovakuutuksen tuotteisiin kuuluvat yritys- ja yksityisasiakkaille myytävät vahinkovakuutukset. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin vakuutuskatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Vahinkovakuutusliiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit sekä sijoitusriskit.

Vakuutukseen kuuluu myös Pohjola Sairaala Oy, jolla on viisi Pohjola Sairaala. Sairaaloiden toiminta on keskittynyt ortopediaan ja urheiluklinikkatoimintaan. Pohjola Sairaaloiden tulos syntyy lääkäripalkkioista sekä toimenpiteiden ja diagnostiikan laskutuksesta.

Konsernissa henkilöstön lakisääteisiin etuusperusteisiin eläkejärjestelyihin liittyviä riskejä kohdistuu ainoastaan Vakuutus-segmenttiin. Näihin liittyvä riskitaso on kuitenkin maltillinen.

Muu toiminta

Muuhun toimintaan on keskitetty OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Muun toiminnan vastuulla on myös jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Muussa toiminnassa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteet

Segmenttiraportointi noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmentteille on kohdistettu ne tuotot, kulut, varat ja velat, joiden on katsottu välittömästi kuuluvan ja olevan järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu segmenteille, sekä segmenttien väliset konsernieliminoinnit raportoidaan sarakkeessa "Konsernieliminoinnit".

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Vakavaraisuuslaskennan mukaiset pääomavaateet on jaettu liiketoimintasegmenteille. Yrityspankki-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että ydinvakavaraisuus (CET1) on 22 prosenttia (21). Vakuutus-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että Vakuutuksen solvenssisuhde (SII) on 120 prosenttia (120). Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin. Oman pääoman kohdistus liiketoimintasegmenteille suoritetaan muuhun toimintaan sisältyvän OP Ryhmän keskuspankin avulla, jolloin tavoitetasosta poikkeavien omien pääomien tulosvaikutus näkyy Muun toiminnan tuloksessa.

Liite 2. Korkokate

Milj. €	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Korkotuotot				
Saamiset luottolaitoksilta				
Korot	17	23	4	5
Negatiiviset korot	11	14	1	3
Yhteensä	27	36	6	8
Saamiset asiakkailta				
Lainat	346	318	92	85
Rahoitusleasingsaamiset	31	27	8	7
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset	0	1	0	0
Negatiiviset korot	15	14	4	3
Yhteensä	392	359	104	96
Saamistodistukset				
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1	1	0	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	81	90	19	23
Jaksotettu hankintameno	0	0		
Yhteensä	81	91	19	23
Johdannaissopimukset				
Käyvän arvon suojaus	-109	-112	-30	-31
Rahavirran suojaus	0	3		0
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	0	0	0	0
Muut	6	7	2	1
Yhteensä	-103	-103	-29	-29
Muut	5	3	2	1
Yhteensä	403	386	102	99
Korkokulut				
Velat luottolaitoksille				
Korot	88	68	20	20
Negatiiviset korot	66	68	15	16
Yhteensä	154	137	35	36
Velat asiakkaille	9	2	0	2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	171	146	42	37
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat	4	5	1	1
Muut	45	44	11	11
Yhteensä	49	49	12	12
Johdannaissopimukset				
Käyvän arvon suojaus	-164	-132	-43	-33
Muut	-115	-92	-28	-28
Yhteensä	-279	-224	-71	-61
Muut	5	4	2	1
Yhteensä	109	113	20	28
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	294	274	82	72
Suojaavat johdannaiset	14	5	-20	1
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-13	-5	22	0
Korkokate yhteensä	295	274	84	72

Liite 3. Vakuutuskate

Milj. €	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	1 494	1 478	264	255
Jälleenvakuuttajien osuus	-2	0	-3	-1
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-14	-10	119	112
Jälleenvakuuttajien osuus	0	-3	-7	-8
Yhteensä	1 478	1 465	372	359
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	-1 017	-951	-242	-260
Jälleenvakuuttajien osuus	21	30	5	8
Korvausvastuun muutos	-79	-6	-124	6
Jälleenvakuuttajien osuus	2	13	-7	14
Yhteensä	-1 073	-915	-369	-232
Vahinkovakuutuksen muut erät	-4	-3	0	0
Vakuutuskate yhteensä	402	548	3	127

Liite 4. Nettopalkkiotuotot

1-12/2019, milj. €	Yrityspankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä	10-12/ 2019
Palkkiotuotot						
Luotonanto	46	0	0	-1	45	12
Talletukset	2		0	0	1	0
Maksuliike	24		0	-1	23	6
Arvopapereiden välitys	21		0	0	21	6
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	6		0	0	6	2
Rahastot	0		0	0	0	0
Omaisuudenhoito	13			0	13	4
Lainopilliset tehtävät	0				0	0
Takaukset	12		0	0	12	3
Vakuutusten välitys		13			13	3
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		22		0	21	3
Muut	13		0	0	13	2
Palkkiotuotot yhteensä	138	35	0	-2	171	42
Palkkiokulut						
Maksuliike	2	1	0	-1	2	1
Arvopapereiden välitys	8		0	0	7	2
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	2		1	0	2	0
Omaisuudenhoito	3	0	1	0	4	1
Vakuutustoiminta		62			62	19
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		8			8	2
Muut*	113	0	1	0	114	29
Palkkiokulut yhteensä	127	71	2	-1	199	54
Nettopalkkiotuotot yhteensä	11	-36	-2	-1	-28	-12

* Erä sisältää 106 miljoonaa euroa jäsenosuuspankeille maksettuja palkkiokuluja johdannaiskaupasta. Loka-joulukuussa palkkioita maksettiin 27 miljoonaa euroa.

1-12/2018, milj. €	Yrityspankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä	10-12/ 2018
Palkkiotuotot						
Luotonanto	44	0	0	0	44	11
Talletukset	1		0	0	1	0
Maksuliike	22		0	-1	22	6
Arvopapereiden välitys	16				16	5
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	7		1	0	8	0
Rahastot	0		0	0	0	0
Omaisuudenhoito	13		0	0	13	4
Lainopilliset tehtävät	0		0	0	0	0
Takaukset	13		0	0	13	4
Vakuutusten välitys		12			12	3
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		19		0	19	6
Muut	13		0	0	13	3
Palkkiotuotot yhteensä	130	31	1	-2	160	42
Palkkiokulut						
Maksuliike	2	1	0	-1	2	0
Arvopapereiden välitys	6			0	6	2
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	1		1		1	1
Omaisuudenhoito	3	0	1	0	4	1
Vakuutustoiminta		64			64	17
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		7			7	2
Muut*	98	0	1	0	98	30
Palkkiokulut yhteensä	109	73	2	-1	183	53
Nettopalkkiotuotot yhteensä	21	-41	-1	-1	-23	-11

* Erä sisältää 91 miljoonaa euroa jäsenosuuspankeille maksettuja palkkiokuluja johdannaiskaupasta. Loka-joulukuussa palkkioita maksettiin 28 miljoonaa euroa.

Liite 5. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot				
Saamistodistukset				
Korkotuotot	36	35	8	9
Muut tuotot ja kulut	-9	2	-5	0
Myyntivoitot ja -tappiot	58	24	23	0
Valuutta-arvostusvoitot ja -tappiot	3	8	-6	2
Arvonlennut ja niiden peruutukset*	2	-3	1	-1
Yhteensä	91	65	21	10
Yhteensä				
91	65	21	10	
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat				
Saamistodistukset				
Arvostusvoitot ja -tappiot	-1	-5	-8	-3
Korkotuotot ja -kulut	6	7	2	1
Yhteensä	4	2	-6	-1
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	-5	3	-6	-1
Osinkotuotot	5	2	4	0
Yhteensä	0	6	-1	-1
Johdannaiset				
Arvostusvoitot ja -tappiot	248	115	184	17
Korkotuotot ja -kulut	11	6	8	9
Yhteensä	259	121	192	26
Yhteensä	264	129	184	23
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikuttavasti				
Saamistodistukset				
Korkotuotot	2	2	1	0
Arvostusvoitot ja -tappiot	-3	-3	-4	-2
Yhteensä	0	-1	-3	-2
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	85	-12	30	-32
Osinkotuotot	27	28	5	3
Yhteensä	112	17	35	-29
Yhteensä	112	16	31	-31
Rahoitusvarat, jotka on nimellisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi				
Saamistodistukset				
Korkotuotot		1		1
Arvostusvoitot ja -tappiot		0		0
Yhteensä		1		1
Yhteensä		1		1
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä				
	375	146	216	-6

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokratuotot	27	26	7	7
Arvostusvoitot ja -tappiot	3	7	-5	1
Vastike- ja hoitokulut	-19	-18	-6	-5
Muut	-4	-4	-1	-2

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä **7** **11** **-4** **0****Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavien nettotuotot****Lainat ja muut saamiset**

Korkotuotot	5	5	1	1
Korkokulut	-1	-1	0	0
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-2	0	-1	0

Lainat ja muut saamiset yhteensä **3** **4** **0** **1****Vahinkovakuutuserät**

Diskonnttauksen purkautuminen, vahinkovakuutukset	-27	-28	-6	-7
---	-----	-----	----	----

Osakkuusyhtiöt

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät	1	1	0	0
---------------------------------------	---	---	---	---

Yhteensä **1** **1** **0** **0**

Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä **450** **200** **227** **-1**

* Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamistodistuksista

Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut

	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Milj. €				
ICT-kulut				
Tuotanto	137	114	36	31
Kehittäminen	67	62	17	16
Toimitilat	7	13	2	3
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	40	39	9	13
Ostetut palvelut	34	50	8	12
Tietoliikenne	10	10	2	2
Markkinointi	13	13	4	4
Yhteiskuntavastuu	2	3	0	1
Vakuutus- ja varmuus	4	4	1	1
Muut	72	61	19	18
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	386	369	99	102

Kehittämismenot

	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Milj. €				
Kehittämisen ICT-kulut	67	62	17	16
Oman työn osuus	1	1	0	0
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	68	63	18	16
Aktivoidut ICT-menot	38	34	12	8
Aktivoidu oman työn osuus	0	0	0	
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	38	34	12	8
Kehittämismenot yhteensä	106	97	30	24
Poistot ja arvonalentumiset	49	57	22	25

Liite 7. Saamisten arvonalentumiset

	1-12/ 2019	1-12/ 2018	10-12/ 2019	10-12/ 2018
Milj. €				
Luotto- ja takaustappioiden poistetut saamiset	-4	-21	-1	-5
Palautukset poistetuista saamisista	1	1	0	0
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-47	9	-40	-1
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamistodistuksista*	0	-1	0	-1
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-51	-13	-40	-7

* Vakuutustoiminnan saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2019

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	25 103	1 388	306	1 693	384	27 180
Saamiset asiakkailta yhteensä	25 103	1 388	306	1 693	384	27 180
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Yrityspankki	4 674	318	151	470	60	5 204
Nostovarot ja limiitit yhteensä	4 674	318	151	470	60	5 204
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	7 011	1 216		1 216	70	8 297
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7 011	1 216		1 216	70	8 297
Saamistodistukset						
Muu toiminta	12 259	93		93		12 352
Vakuutus	1 990	2		2	5	1 998
Saamistodistukset yhteensä	14 250	95		95	5	14 350
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	51 038	3 017	457	3 474	519	55 031

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2019

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Saamiset asiakkailta yhteensä	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-2	-4		-4	-10	-16
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-4		-4	-10	-16
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-2	-1		-1		-3
Vakuutus	-2	-0		0	-3	-5
Saamistodistukset yhteensä	-4	-1		-1	-3	-8
Yhteensä	-31	-24	-3	-27	-260	-318

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2019	Valhe 1	Valhe 2		Valhe 3	Yhteensä	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	12 259	93		93		12 352
Vakuutus	1 990	2		2	5	1 998
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-2	-1		-1		-3
Vakuutus	-2	-0		-0	-3	-5
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,02 %	-0,81 %		-0,81 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,09 %	-18,51 %		-18,51 %	-53,78 %	-0,24 %
Saamistodistukset yhteensä	14 250	95		93	5	14 350
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-4	-1		-1	-3	-8
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,03 %	-1,18 %		-0,81 %	-53,78 %	-0,06 %

Sopimukset on ryhmitelty vastaamaan OP Ryhmän uutta segmenttijakoa 1.1.2019 alkaen. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2018*

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Valhe 3	Vastuut yhteensä	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			Yhteensä
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	22 997	1 257	283	1 540	360	24 897
Saamiset asiakkailta yhteensä	22 997	1 257	283	1 540	360	24 897
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja lillitit						
Yrityspankki	4 443	512	139	651	86	5 180
Nostovarot ja lillitit yhteensä	4 443	512	139	651	86	5 180
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	6 655	178		178	20	6 854
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 655	178		178	20	6 854
Saamistodistukset						
Muu toiminta	12 219	20		20		12 239
Vakuutus	2 321	195		195	6	2 522
Saamistodistukset yhteensä	14 540	215		215	6	14 761
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	48 636	2 162	422	2 584	472	51 692

* Laskennan piirissä olevien vastuiden määrää on täsmennetty uuden segmenttijaon myötä.

Taplota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2018

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Taplota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Saamiset asiakkailta yhteensä	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-2	-1		-1	0	-4
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-1		-1	0	-4
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-3	0		0		-3
Vakuutus	-2	-2		-2	-2	-6
Saamistodistukset yhteensä	-4	-2		-2	-2	-9
Yhteensä	-31	-29	-3	-32	-208	-272

* Taplota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Taplota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Taplota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2018	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Yhteensä
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet			
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	34 096	1 947	422	2 369	466	36 931
Taplota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,25 %	-44,32 %	-0,71 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	34 096	1 947	422	2 369	466	36 931
Taplota koskeva vähennyserä yhteensä	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,25 %	-44,32 %	-0,71 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	12 219	20		20		12 239
Vakuutus	2 321	195		195	6	2 522
Taplota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-3	0		0		-3
Vakuutus	-2	-2		-2	-2	-6
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,02 %	-0,85 %		-0,85 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,08 %	-1,13 %		-1,13 %	-33,79 %	-0,24 %
Saamistodistukset yhteensä	14 540	215		215	6	14 761
Taplota koskeva vähennyserä yhteensä	-4	-2		-2	-2	-9
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,03 %	-1,10 %		-1,10 %	-33,79 %	-0,06 %

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2019 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko volmassa- oloaika	Koko volmassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	27	30	207	263
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	9		8
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-4		7	3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-3		-3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-7	9	2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	-2	-2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-1	-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	8	4	6	19
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-4	-4	-7	-14
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	-4	40	37
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset			-2	-2
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	0	-4	51	47
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	27	26	257	310
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 10-12/2019	1	-3	41	40

Siirroissa vaiheesta 1 vaiheeseen 3 verrataan rahoitusvaran nykyistä raportointihetken vaihetta 3 vuoden alun tilanteeseen. Näistä kuitenkin noin 90 prosenttia siirtyy vaiheeseen 3 vaiheen 2 kautta. Sopimus voi siirtyä suoraan vaiheeseen 3 ulkoisen maksuhäiriön takia.

Saamistodistukset, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko volmassa- oloaika	Koko volmassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	4	2	2	9
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	1		1
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-1		-1
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1	0	0	1
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-1	0	-3
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-1	0	0	0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0			0
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	0	-1	1	-1
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019	4	1	3	8
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 10-12/2019	-1	0	0	0

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2018 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018	18	32	223	273
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	5		4
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		2	2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	1	-4		-3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-2	4	2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		1	-4	-4
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-2	-2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	8	2	6	17
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-5	-8	-16
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	3	2	16	22
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset			-30	-30
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	9	-2	-16	-10
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018	27	30	207	263

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018	3	0	0	4
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	0		0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	0	0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1	2	1	4
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	0		-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0			0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	1			1
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	1	2	2	5
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018	4	2	2	9

Liite 8. Vakuustoitominnan velat

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Korvausvastuu		
Eläemuotoinen korvausvastuu	1 571	1 510
Muu korvausvastuu	1 101	1 056
Korkotäydennys (vastuuvelan suojien arvo ja myytyjen suojien jaksotus)	-22	21
Yhteensä	2 650	2 588
Vakuutusmaksuvastuu	584	569
Yhteensä	3 234	3 157

Liite 9. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Joukkovelkakirjalainat	13 110	10 121
Muut		
Sijoitustodistukset		105
Yritystodistukset	9 716	10 162
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)	-101	-50
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	22 726	20 338

Liite 10. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				Yhteensä
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	
Tase 31.12.2017	117	45		2	164
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018	-1	-45			-46
Avaava tase 1.1.2018	115	0		2	118
Käyvän arvon muutokset	-111	0	-20	1	-130
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-30		-3		-33
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset			5		5
Siirrot korkokatteeseen				-3	-3
Laskennalliset verot	28	0	4	0	32
Päättävä tase 31.12.2018	3		-15	0	-12

Käypään arvoon muun laajan tuloksen
erien kautta kirjattavat

Milj. €	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	3	-15	0	-12
Käyvän arvon muutokset	52	41	0	93
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-17	12		-4
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset		13		13
Siirrot korkokatteeseen			0	0
Laskennalliset verot	-7	-13	0	-20
Päättävä tase 31.12.2019	31	38	0	70

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli katsauskauden lopussa 87 miljoonaa euroa positiivinen ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 17 miljoonaa euroa. Vertailukauden lopussa käyvän arvon rahasto oli 15 miljoonaa euroa negatiivinen ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen oli 3 miljoonaa euroa. Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltamisen johdosta oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 51 miljoonaa euroa (24) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 3 miljoonaa euroa (43). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä tilikauden aikana oli käyvän arvon rahastossa 2 miljoonaa euroa.

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 11. Annetut vakuudet

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	79	59
Muut	3 496	5 775
Annetut vakuudet yhteensä*	3 575	5 834
Vakuudelliset johdannaisvelat	1 098	928
Vakuudelliset muut velat	2 093	4 072
Vakuudelliset velat yhteensä	3 191	5 000

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 6,4 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 12. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, milj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta			On luokiteltava käypään arvoon tulosvalkuttelusta	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
	Jaksotettu hankinta-meno	kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät			
Käteiset varat	11 914					11 914
Saamiset luottolaitoksilta	9 126					9 126
Johdannaissopimukset			4 407		468	4 874
Saamiset asiakkailta	23 829					23 829
Saamistodistukset		14 899	1 033	42		15 975
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	23	694		717
Muut rahoitusvarat	1 393					1 393
Rahoitusvarat						67 828
Muut kuin rahoitusvarat						1 297
Yhteensä 31.12.2019	46 262	14 899	5 463	737	468	69 126

Varat, milj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta			On luokiteltava käypään arvoon tulosvalkuttelusta	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
	Jaksotettu hankinta-meno	kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät			
Käteiset varat	12 239					12 239
Saamiset luottolaitoksilta	9 726					9 726
Johdannaissopimukset			3 476		187	3 663
Saamiset asiakkailta	22 351					22 351
Saamistodistukset		14 730	501	46		15 278
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	36	616		651
Muut rahoitusvarat	1 521					1 521
Rahoitusvarat						65 429
Muut kuin rahoitusvarat						1 296
Yhteensä 31.12.2018	45 838	14 730	4 013	662	187	66 725

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat		Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
	Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat			
Velat luottolaitoksille			15 334		15 334
Johdannaissopimukset		3 683		199	3 882
Velat asiakkaille			15 503		15 503
Vakuutusvelka			3 234		3 234
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			22 726		22 726
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			1 474		1 474
Muut rahoitusvelat			1 991		1 991
Rahoitusvelat					64 143
Muut kuin rahoitusvelat					609
Yhteensä 31.12.2019		3 683	60 260	199	64 752

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat		Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
	Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat			
Velat luottolaitoksille			15 575		15 575
Johdannaissopimukset		3 023		264	3 287
Velat asiakkaille			16 422		16 422
Vakuutusvelka			3 157		3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			20 338		20 338
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			1 482		1 482
Muut rahoitusvelat			1 779		1 779
Rahoitusvelat					62 038
Muut kuin rahoitusvelat					539
Yhteensä 31.12.2018		3 023	58 752	264	62 577

Yleiseen liikkeeseen lasketuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli noin 232 miljoonaa euroa (102) kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 13. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	334	58	325	717
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	484	82	510	1 076
Johdannaissopimukset	11	4 789	74	4 874
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	12 470	1 556	874	14 899
Rahoitusinstrumentit yhteensä	13 299	6 485	1 783	21 566
Sijoituskiinteistöt			339	339
Yhteensä	13 299	6 485	2 121	21 905
Varojen käyvät arvot 31.12.2018, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	297	53	301	651
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	115	133	299	547
Johdannaissopimukset	0	3 606	57	3 663
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	11 873	2 666	191	14 730
Rahoitusinstrumentit yhteensä	12 286	6 459	848	19 592
Sijoituskiinteistöt			320	320
Yhteensä	12 286	6 459	1 168	19 912
Velkojen käyvät arvot 31.12.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		12		12
Johdannaissopimukset	9	3 841	32	3 882
Yhteensä	9	3 853	32	3 894
Velkojen käyvät arvot 31.12.2018, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	10	3 233	44	3 287
Yhteensä	10	3 234	44	3 287

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttöletoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käypällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttöletoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat	Johdannais- sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	600	57	191	848
Tuloslaskelman nettotuotot	-265	18	0	-247
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			0	0
Hankinnat	93		2	95
Myynnit	-59		-8	-67
Lyhennykset	0		-4	-4
Siirrot tasoon 3	465		762	1 226
Siirrot tasosta 3			-69	-69
Päättävä tase 31.12.2019	834	74	875	1 783

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais- sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	44	44
Tuloslaskelman nettotuotot	-11	-11
Päättävä tase 31.12.2019	32	32

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2019

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tulos- laskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varolista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-264	-1	0	-264
Realisoitumattomat nettotuotot	29		0	29
Nettotuotot yhteensä	-235	-1	1	-235

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaisoppimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2019 aikana.

Liite 14. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Takaukset	550	647
Takuuvastuut	1 882	1 668
Luottolupaukset	5 146	5 257
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	315	265
Muut*	699	712
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	8 593	8 549

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 194 miljoonaa euroa (203).

Liite 15. Johdannaissopimukset

Johdannaiset yhteensä 31.12.2019

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	< 1 v	1–5 v	> 5 v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	47 526	87 484	86 157	221 167	3 198	2 506
Keskusvastapuoliselvitettävät	10 791	36 126	42 208	89 126	52	53
Valuuttajohdannaiset	45 365	6 954	2 414	54 733	1 250	972
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	1	2		3	0	
Luottojohdannaiset	59	892	112	1 063	14	12
Muut johdannaiset	233	435	18	686	68	38
Johdannaiset yhteensä	93 185	95 766	88 701	277 652	4 530	3 529

Johdannaiset yhteensä 31.12.2018

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	< 1 v	1–5 v	> 5 v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	42 330	94 366	79 799	216 494	2 223	1 740
Keskusvastapuoliselvitettävät	9 278	38 670	36 704	84 652	8	12
Valuuttajohdannaiset	29 019	6 784	3 404	39 208	1 065	1 177
Osake- ja indeksisidonnaiset		3		3	0	0
Luottojohdannaiset	15	189	2	206	4	9
Muut johdannaiset	208	364	8	580	34	29
Johdannaiset yhteensä	71 572	101 706	83 213	256 491	3 327	2 955

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka muiden kuin kaupankäyntitaroituksessa pidettävien johdannaisten osalta esitetään taseessa muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseessa.

Liite 16. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.12.2019, milj. €	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvarolista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	6 753	-1 879	4 874	-2 303	-707	1 865

31.12.2018, milj. €	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvarolista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 597	-934	3 663	-1 884	-490	1 289

Rahoitusvelat

31.12.2019, milj. €	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvelolista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 937	-2 055	3 882	-2 303	-654	925

31.12.2018, milj. €	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa					
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvelolista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleissopimukset***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 353	-1 066	3 287	-1 884	-703	700

* Ml. käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yht. -177 (-140) miljoonaa euroa.

** Käyvät arvot sisältäen kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten kertyneet korot.

*** Käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaistapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n tai ICE Clear European kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittaisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC-johdannaiset

Konsernin ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, konsernin omaa tai Finanssiala ry:n johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 17. Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset

31.12.2019, milj. €	Ei arvon- alennettu (brutto)	Tappiota koskeva vähennyserä	Tasearvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain			
Yritykset	19 766	274	19 492
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 986	1	9 986
Kotitaloudet	2 233	15	2 219
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	342	3	339
Julkisyhteisöt	920	1	920
Yhteensä	33 249	294	32 955

31.12.2018, milj. €	Ei arvon- alennettu (brutto)	Tappiota koskeva vähennyserä	Tasearvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain			
Yritykset	18 338	241	18 097
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 503	2	10 501
Kotitaloudet	1 966	10	1 956
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	368	3	364
Julkisyhteisöt	1 162	3	1 159
Yhteensä	32 337	259	32 078

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2019, milj. €

	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Tappiota koskeva vähennyserä	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		126	126	110	16
Todennäköisesti maksamatta jäävät		241	241	124	117
Lainanhoitojoustot	106	20	126	12	115
Yhteensä	106	387	493	245	247

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2018, milj. €

	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamis- kohtaiset arvonalen- tukset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		86	86	83	3
Todennäköisesti maksamatta jäävät		194	194	115	79
Lainanhoitojoustot	53	22	75	12	62
Yhteensä	53	301	354	210	145

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Todennäköisesti maksamatta jäävinä sopimuksina raportoidaan heikoimpien luottoluokkien (henkilöasiakkailta F ja muilla 11–12) sopimukset. Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehdot on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6–12 kk. Lainanhoitojoustot ovat ECL-laskennan vaiheissa 2 tai 3.

Tunnusluku, %	31.12.2019	31.12.2018
Tappiota koskeva vähennyserä, % ongelmasaamisista	49,8 %	59,1 %

Liite 18. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma

Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma	31.12.2019		31.12.2018	
	Käypä arvo milj. €*	%	Käypä arvo milj. €*	%
Rahamarkkinat yhteensä	547	14	173	5
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	541	14	167	4
Johdannaiset***	6	0	5	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 644	67	2 857	77
Valtiot	447	11	498	13
Investment Grade	1 669	42	1 895	51
Kehittyvät markkinat ja High Yield	253	6	243	7
Strukturoidut sijoitukset****	275	7	222	6
Osakkeet yhteensä	426	11	360	10
Suomi	116	3	60	2
Kehittyneet markkinat	172	4	147	4
Kehittyvät markkinat	67	2	76	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	6	0	1	0
Pääomasijoitukset	65	2	76	2
Vaihtoehtoiset sijoitukset yhteensä	35	1	28	1
Hedge-fund rahastot	35	1	28	1
Kiinteistösijoitukset yhteensä	300	8	312	8
Suorat kiinteistöt	159	4	157	4
Epäsuorat kiinteistösijoitukset	141	4	155	4
Yhteensä	3 952	100	3 730	100

* Sisältää siirtyvät korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää vakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epalikvidit lainat.

Liite 19. Luottolaitosvakavaraisuus

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 374	4 147
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-202	-6
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	0	0
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 171	4 141
Aineettomat hyödykkeet	-51	-63
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-26	-29
Ennakoitu voitonjako		-173
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-112	-105
Ydinpääoma (CET1)	3 982	3 772
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	82	90
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	82	90
Ensisijainen pääoma (T1)	4 064	3 862
Debentuurilainat	811	944
ECL - odotetut tappiot ylijäämä	26	47
Toissijainen pääoma (T2)	837	990
Omat varat yhteensä	4 900	4 852

Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.

Kokonaisriski, milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Luotto- ja vastapuoliriski	23 753	22 216
Standardimenetelmä (SA)	2 687	2 458
Valtio- ja keskuspankkivastuut	78	85
Luottolaitosvastuut	8	6
Yritysvastuut	2 540	2 327
Vähittäisvastuut	8	6
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	8	0
Muut	45	34
Sisälsten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	21 066	19 758
Luottolaitosvastuut	1 023	1 083
Yritysvastuut	14 148	13 198
Vähittäisvastuut	1 725	1 416
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	3 772	3 725
Muut	399	336
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 309	1 319
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 387	1 285
Vastuun arvonolkaus (CVA)	191	175
Muut riskit	11	
Kokonaisriski yhteensä	26 651	24 996

Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

Valtiovastuiden riskipainotetuista eristä 59 miljoonaa euroa (62) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

Suhdeluvut, %	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,9	15,1
Tier 1 vakavaraisuussuhde	15,2	15,5
Vakavaraisuussuhde	18,4	19,4
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,9	15,1
Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,9	15,1
Vakavaraisuussuhde	18,1	19,1
Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat	4 900	4 852
Pääomavaatimus	2 824	2 642
Puskuri pääomavaatimukseen	2 077	2 210

Pääomavaatimus muodostuu minimivaateesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Liite 20. Vastuut luottoluokittain

Yritysvastuut luottoluokittain (FIRB)

31.12.2019

Luottoluokka	Taseen		CF, keski- määrin, %	PD, keski- määrin, %	LGD, keski- määrin, %	Riskipaino- tetut erät, milj. €	Riskipaino, keski- määrin, %	Odotetut tapplot, milj. €
	Taseen erät, vastuu- arvo, (EAD) milj. €	ulkopuoliset erät, vastuu- arvo, (EAD) milj. €						
1,0-2,0	794	292	85,7	0,0	43,2	156	14,3	0
2,5-5,5	11 711	2 974	71,5	0,2	44,3	5 704	38,8	11
6,0-7,0	3 890	1 148	69,9	1,2	42,9	4 653	92,4	25
7,5-8,5	1 954	411	71,7	4,1	43,0	3 109	131,4	42
9,0-10,0	210	33	70,1	28,5	41,4	526	215,6	28
11,0-12,0	346	52	60,2	100,0	44,6			178
Yhteensä	18 906	4 911	71,7	1,1	43,8	14 148	60,4	284

31.12.2018

Luottoluokka	Taseen		CF, keski- määrin, %	PD, keski- määrin, %	LGD, keski- määrin, %	Riskipaino- tetut erät, milj. €	Riskipaino, keski- määrin, %	Odotetut tapplot, milj. €
	Taseen erät, vastuu- arvo, (EAD) milj. €	ulkopuoliset erät, vastuu- arvo, (EAD) milj. €						
1,0-2,0	850	366	84,9	0,0	44,6	182	15,0	0
2,5-5,5	11 098	3 310	72,6	0,2	44,0	5 632	39,1	11
6,0-7,0	3 431	928	72,3	1,3	43,5	4 156	95,3	23
7,5-8,5	1 619	361	73,5	4,3	43,5	2 655	134,1	37
9,0-10,0	163	102	68,2	16,0	44,4	573	216,7	19
11,0-12,0	289	12	61,3	100,0	44,7			135
Yhteensä	17 450	5 079	73,3	0,9	43,9	13 198	59,4	225

Keskimääräisessä PD:ssä ja riskipainossa ei ole huomioitu maksukyvyttömiä eli luottoluokkia 11,0 ja 12,0.

Liite 21. Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Milj. €	31.12.2019	31.12.2018
Hyväksyttävä oma varallisuus	1 008	818
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)		
Markkinariski	457	421
Vakuutusriski	564	281
Vastapuoliriski	38	36
Operatiivinen riski	45	45
Hajautushyödyt ja vaimennusvaikutus	-405	-162
Yhteensä	699	621
Puskuri SCR:ään	309	197
SCR-suhde, %	144	132
SCR-suhde, % ilman siirtymäsäännöksiä	144	132

Luvut ovat vakuutusyhtiöiden arvioiden mukaisia ja niissä on huomioitu siirtymäsäännökset.

Liite 22. Lähipiiritapahtumat

OP Yrityspankki -konsernin lähipiiriin muodostavat emoyhtiö OP Osuuskunta, konserniin yhdistellyt tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, hallintohenkilöt ja muut lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. OP Yrityspankki -konsernin hallintohenkilöihin luetaan OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta -konsernissa.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2018 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2020

OP Yrityspankin toimintakertomus ja tilinpäätös 2019 vko 9
Selvitys OP Yrityspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 vko 9

Vuoden 2020 osavuositarkastusten julkaisupäivät:

Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2020	28.4.2020
Puolivuositarkastus 1.1.–30.6.2020	21.7.2020
Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2020	22.10.2020

Helsingissä 4.2.2020

OP Yrityspankki Oyj
Hallitus

Lisätiedot:

Toimitusjohtaja Katja Keitaanniemi, puh. 010 252 1387
Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tuuli Kousa, puh. 010 252 2957

www.op.fi